

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 28 november 2024

0. Opening

De voorzitter: Goedemorgen VV-leden. Van harte welkom bij deze laatste VV-vergadering van dit jaar. Ik wil ook iedereen welkom heten die deze vergadering op de tribune hier volgt en ook degenen die dit digitaal doen. Elke VV-vergadering is belangrijk, maar deze springt er voor mij toch altijd wel uit. Want vandaag gaat u een besluit nemen over de begroting. Dat is belangrijk, want zonder begroting kunnen we niet vooruit met de uitvoering van alle taken waar onze inwoners op rekenen. Vandaag staan er ook een aantal bestuurs- en commissieveranderingen op de agenda. De toelating van een nieuw VV-lid, de heer Bart Waasdorp namens de VVD. De toelating van een commissielid mevrouw Hilde Noordt zij namens PvdA. Het ontslag van een commissielid, de heer Leibbrand van de AWP. De benoeming van twee commissieleden. Stijn Reinhard voor Natuurterreinen en Loes Elshof voor de AWP. Afmeldingen. Ik heb afmeldingen ontvangen van mevrouw Dijkshoorn. Ik wil direct van de gelegenheid hier gebruikmaken. Zij heeft een ingreep gehad om haar een heel voorspoedig herstel namens u allen te wensen. Ik hoop vanzelfsprekend dat zij zo snel mogelijk zich weer in onze gelederen kan voegen. Daarnaast is het zo dat de heer De Mos zich heeft afgemeld. Ik denk dat u de achtergrond wel snapt als u gister de media gevolgd heeft. Voor de goede orde meld ik dat de heer Siskens heeft aangegeven dat hij om 12.15 uur de vergadering moet verlaten. Ik zie dat... Kijk, dat is heel mooi. De heer Heijboer en de heer Middendorp zijn inmiddels ook aanwezig. Ik hoop dat de heer Lont zich ook nog snel bij ons zal voegen. Ik wil echter beginnen met de trieste mededeling dat ons commissielid Bart Van der Veer afgelopen maandag is overleden. Daarom wil ik opnieuw in memoriam uitspreken en u allen vragen om te gaan staan. Na het overlijden eerder dit jaar van onze bestuurders Roos Dekker en Ries Smits, is ook ons commissielid Bart Van der Veer ons ontvallen. Bart was reeds geruime tijd ernstig ziek. Afgelopen zomer berichtte hij ons dat de ziekte waarvoor hij eerder met succes was behandeld, toch weer was teruggekomen en dat de vooruitzichten slecht waren. Ik bewonderde de openhartigheid waarmee hij met zijn ziekte omging. Ook zijn hoop dat de behandelingen opnieuw goed zouden aanslaan. Helaas, het heeft niet zo mogen zijn. Afgelopen dinsdag ontving ik het trieste nieuws dat Bart die ongelijke strijd heeft moeten opgeven. Ik wil daar graag nu bij stilstaan. Bart heeft een hele lange staat van dienst gehad bij het Hoogheemraadschap van Delfland. Hij is in 2003 bij Delfland in dienst getreden en heeft ruim negen jaar met volle inzet gewerkt in diverse functies binnen onze organisatie. Hij heeft op 29 november 2012, precies zeg maar twaalf jaar geleden, afscheid genomen als sectorhoofd Beleid en Onderzoek bij Delfland. Is daarna aan de slag gegaan als plaatsvervangend directeur van het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden. Op 16 mei 2019 keerde hij terug bij Delfland, maar nu als commissielid voor de fractie Water Natuurlijk. In 2023 werd hij opnieuw toegelaten als commissielid. Zijn passie voor water kwam duidelijk naar voren in zijn verkiezingsstekst. Ik citeer. Voor en met u wil ik bijdragen aan een duurzame, leefbare omgeving, met mooi en voldoende water. Voor nu en voor later. Samenwerken, met lef en liefde voor mens, natuur en water. Daar sta en ga ik voor. Einde citaat. Diezelfde passie was zichtbaar in zijn bijdrage als commissielid. Hij was echt een verbinder. Hij zocht samenwerking om resultaat te bereiken. Hij deed dat op een respectvolle manier, altijd oprecht geïnteresseerd in de perspectieven van anderen. Bart blijft mij ook voor de geest staan als een warme, innemende, altijd opgewekte persoonlijkheid. Zelfs toen het lot hem zo slecht gezind was. Wij waarderen Barts betrokkenheid en liefde voor het water en bewaren hele warme herinneringen aan hem. Ik wens van deze plek zijn echtgenote Cobi en zijn kinderen Irene en Miriam heel veel sterkte. Hoop dat de vele mooie herinneringen hun daarbij tot steun zullen zijn. Dank u wel. Dan vraag ik nu een minuut stilte. Dank u wel.

01. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan komen wij nu toe aan het vaststellen van de agenda. Ik wil aan u vragen wie opmerkingen heeft over de agenda? De heer Sunder.

De heer Sunder: Dank u wel voorzitter. Wij zouden graag een stemverklaring willen afgeven bij agendastuk H.05 Cluster peilbesluiten.

De voorzitter: Mevrouw Jenniskens? Idem dito bij hetzelfde stuk.

De heer Weterings: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Ook BBB wil graag bij de H.05 een stemverklaring afgeven. Dank u.

De voorzitter: Ik heb drie stemverklaringen dan genoteerd voor het hamerstuk peilbesluiten. Zijn er nog andere opmerkingen over de agenda? Dat zie ik niet. Dan is de agenda bij deze vastgesteld.

02. Lijst van besluiten en toezeggingen VV 26 september 2024

De voorzitter: Dan ga ik direct door naar het volgende agendapunt. De lijst van besluiten en toezeggingen van de VV van 26 september jongstleden. Zijn daar nog opmerkingen over? Dat zie ik niet. Dan is die lijst van besluiten ook vastgesteld.

03. Mededelingen

De voorzitter: Dan kom ik bij het derde agendapunt. Mededelingen. Er zijn een drietal mededelingen. Ik geef eerst het woord aan de heer Tieman.

De heer Tieman: Dank u wel voorzitter. Met betrekking tot een informatieve VV. Een maand geleden, drie weken geleden, inzake het onderwerp riooloverstort en hemelwaterafvoer. Komen wij met een brief met daarin handelingsperspectief in het eerste kwartaal van het volgende jaar. Einde mededeling.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Tieman. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter dank u wel. Naar aanleiding van de brief van de Vereniging Vockestaert, zal ik maar even huiselijk zeggen. Hebben wij een goed gesprek gehad met de vereniging. Ze gaan weer kijken of ze een vergunningaanvraag zullen indienen, die we op zijn merites zullen beoordelen. Dank u wel.

Dank u wel mevrouw Koop. Dan geef ik ten slotte het woord aan de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Ik heb op uw tafel laten leggen, het boek Duurzaam Boer Blijven, of het magazine. Dat wordt eens in de zoveel jaar gemaakt. Om de reden dat wij zelf deelnemen als hoogheemraadschap in het programma Duurzaam Boer Blijven. Zodat u op de hoogte bent van wat er daar plaatsvindt. De tweede mededeling gaat over de KPI zwemwater. Reflecterend op de commissie heeft het DB besloten de KPI zwemwater terug te brengen in het begrotingsdocument.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Boxmeer.

04. Insprekers

De voorzitter: Dan ga ik direct door naar het vierde punt. Daar kan ik kort over zijn, er hebben zich geen insprekers aangemeld.

05. Vragenrondje

De voorzitter: Ik ga door naar vijf, het vragenrondje. Ook voor het vragenrondje zijn geen vragen aangemeld.

B. Besprekstukken

B.01 Besluit tot toelaten VV-lid

De voorzitter: Dat betekent dat we door kunnen gaan naar de besprekstukken. Dan begin ik met het besluit tot het toelaten van een nieuw VV-lid. Het voorgestelde besluit is de heer Waasdorp, Bart Waasdorp, toe te laten als lid van de Verenigde Vergadering. Ik kan erbij zeggen, het onderzoek van de geloofsbrief heeft geen belemmeringen voor toelating opgeleverd. Ik neem aan dat wij unaniem zeg maar dit besluit kunnen nemen. Dus bij deze bij acclamatie. Maar dan zijn we er nog niet. Het is mij een groot genoegen om de heer Waasdorp de belofte te laten afleggen. Daarvoor ga ik opnieuw naar het kathedr en vraag de heer Waasdorp om ook naar voren te komen bij het kathedr. Dank u wel. Weer even gaan staan voor deze plechtigheid. Even met deze. Zoals ik zei, u heeft besloten om de belofte af te leggen. Ik zal de belofte oplezen en dan wil ik u vragen of u aan het einde van de belofte mij na wil zeggen. Dat verklaar en beloof ik. De belofte luidt als volgt. Ik verklaar dat ik, om tot lid van het algemeen bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen, dat ik mijn plichten als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen. Wat is daarop uw antwoord?

De heer Waasdorp: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dan wil ik u van harte feliciteren met uw installatie tot lid. Er is al natuurlijk een stoel gereserveerd. Maar voordat we dat doen, het hoogheemraadschap bestaat dit jaar 735 jaar. Dat weet u ook. Er zijn heel veel tradities. Eén van die tradities is dat bij de installatie van een nieuw lid van de Verenigde Vergadering, wij ook het glas heffen en een toast uitbrengen. Dat doen we met de hensbeker. De hensbeker, dat heb ik weleens eerder verteld. Dat is een zeer kostbaar... Dat destijds door de hoogheemraden is aangeboden in 1648 volgens mij. Toen het hoogheemraadschap definitief in dit pand zich ging vestigen. U kent de geschiedenis. De belangrijke rol die de Hertog van Beieren, Albrecht van Beieren, gespeeld heeft en zijn wapen ziet u hier ook in. Er is nog veel meer over te vertellen, dat ga ik nu niet doen. Maar ik wil u wel het glas aanbieden. Als het goed is... Heel graag. Dan breng ik nu een toast uit op een hele mooie periode voor u als lid van de Verenigde Vergadering. En dat is ook een soort traditie. Een aardigheidje. Mag allebei, u heeft twee handen. Het boekje, wat denk ik leuk is over Socrates en debatteren. We hebben dit keer een plant.

De heer Waasdorp: Dank u wel.

De voorzitter: Alstublieft. Ik zou zeggen neemt u plaats.

B.02 Besluit tot toelaten commissielid geen-lid

De voorzitter: Het volgende agendapunt verheugt mij om te zeggen dat we een nieuw commissielid, niet lid van de VV, willen toelaten. Het voorgestelde besluit is om mevrouw Hilde Noordt zij toe te laten als commissielid. Zijnde geen lid van de Verenigde Vergadering namens de Partij van de Arbeid. Opnieuw heeft het onderzoek van de geloofsbrievencommissie geen belemmeringen voor benoeming opgeleverd. Ik heb begrepen dat mevrouw Noordt zij ook de belofte gaat afleggen. Ik wil u graag uitnodigen om naar voren te komen. Wilt u weer gaan staan? U heeft de belofte net al gehoord, maar ik vind het toch passend om ook opnieuw het helemaal weer op te lezen. Dus ik zal de belofte oplezen en als u daarna kunt verklaren, dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik om tot commissielid te worden benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als commissielid naar eer en geweten zal vervullen. Wat is daarop uw antwoord?

Mevrouw Noordt zij: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dan wil ik u ook van harte feliciteren met uw installatie als commissielid. Veel succes en plezier toewensen in de commissie. Ook voor u hebben we een kleine attentie. Het boek en dit keer een plant.

B.03 Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2029

De voorzitter: Dan komen wij nu bij het derde agendapunt. Wat ik al zei, een heel belangrijk besluit waarbij de Verenigde Vergadering de begroting vaststelt. Ik heb de fractievoorzitters verzocht om hun oratorische talenten zo te benutten dat ze hun inbreng beperkt kunnen houden tot zeg maar circa drie minuten. Ik zeg erbij, ik heb geen kookwekker bij me. Dus het is gewoon een appèl. Omdat ik denk dat daarmee de zeggingskracht van uw betoog, dat het over het algemeen dat ten goede komt. Maar voordat ik u de gelegenheid geef om dat in eerste termijn te doen, weet ik dat portefeuillehouder Ouwendijk graag nog een inleidende opmerking zou willen maken over de begroting. Ik geef graag de heer Ouwendijk nu het woord.

De heer Ouwendijk: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik heb tijdens de behandeling in de commissie al het nodige kunnen en mogen zeggen over deze begroting. We zijn blij met het resultaat wat voorligt. In lijn met het coalitieakkoord Water voor Mens en Natuur. De twee belangrijkste punten die daarin in aangekaart worden, namelijk waterkwaliteit en klimaat. Die komen in deze begroting denk ik op uitstekende wijze aan de orde. Ik wil alvorens we de begroting gaan behandelen nog een drietal technische opmerkingen maken. Het is een fors stuk, dus daar zitten altijd wel wat verschrijvingen in. Die zijn voor de behandelingen van de stukken wat minder relevant, maar voor de verslaglegging is het denk ik wel even goed om die te noemen. Dat gaat om twee gevallen om de meerjarenraming, dus die is ter kennisname. Bladzijde 20 en bladzijde 21 gaat over investeringen op het gebied van waterveiligheid. De tekst op bladzijde 20 met betrekking tot de maatvoering die daar gegeven wordt. Zes kilometer regionale keringen één kilometer polderkaden, die is niet helemaal juist. Sorry, die is juist. Op bladzijde 21 onderaan, daar staat eenzelfde soort tekst maar met de verkeerde getallen. Dan op bladzijde 37. Daar staan de investeringen in waterkwantiteit. Daar staan in de rechter kolommen, dus vanaf in de meerjarenraming 26 tot en met 29. Daar staat een bedrag van 5 miljoen genoemd, dat moet zijn 5,5 miljoen. Dat werkt natuurlijk door in het totale overzicht investeringen op bladzijde 93. Waar

wel de juiste bedragen genoemd zijn, maar waarbij de subtelling niet klopt. Ook de meerjarenraming, dus niet de begroting zelf. Dat gezegd hebbende mijnheer de voorzitter, hoop ik dat ik de zaak niet onduidelijker gemaakt heb voor de aanwezigen. Maar mag wat mij betreft de begroting in bespreking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ouwendijk.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: De heer Van Boxmeer heeft bij de mededeling al gezegd dat de KPI zwemwater in de begroting wordt opgenomen. Ik neem aan dat dan ook de teksten over dat die niet wordt opgenomen, dat die ook uit de begroting verwijderd worden toch?

De voorzitter: Mijnheer Van Boxmeer, ik neem aan dat ik daar bevestigend op kan antwoorden? Maar het is feitelijk aan u.

De heer Van Boxmeer: Ja.

De voorzitter: Prima. Dat schept mij helderheid. Even kijken, ik begin dit keer bij de PvdA. De heer Kiela.

De heer Kiela: Dank u wel voorzitter. Kortheidshalve nog de volgende zaken. Want wij hebben in de commissie al lang en breed over deze begroting gesproken. Eén. We zien dat de begroting in lijn is met het coalitieakkoord en dat meer nadruk is komen te liggen bij waterkwaliteit en klimaatverandering. De PvdA kan dat steunen en kan zich in deze prioriteiten vinden. Wij zullen dan ook de begroting steunen. Wél nog een paar kanttekeningen. Twee. Wij zouden graag meer aandacht hebben gezien voor de verdere invulling van water- en bodemsturend. Wel hebben wij hierover goede intenties gehoord bij de hoogheemraad, dus wij kijken uit naar de effectuering daarvan. Drie. Als in de commissie aangegeven, missen wij ook een aanpak van de kwijschelding voor de zuiveringsheffing en missen wij een poging om de lasten beter te verdelen tussen bewoners en bedrijven. Wij vinden dat bewoners te veel betalen en dat bedrijven te weinig betalen. Het komende jaar vooruitlopend op de wijziging van het belastingstelsel, zou een mooie kans geweest zijn om alvast een beetje te preluderen. Ten slotte, wij kunnen ons vinden in deze begroting als gezegd, met de geplaatste kritische kanttekeningen. We zien uit naar de discussie over het nieuwe belastingstelsel. Was dat drie minuten?

De voorzitter: Ruimschoots, dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Den Butter.

De heer Den Butter: Traditiegetrouw als wij zijn als Partij voor de Dieren, hebben wij de aantekening dat we de muskusratbestrijding en de rivierkreeften uiteraard niet ondersteunen. Voor de rest zullen we wel instemmen met de begroting. Er zijn ook een aantal opmerkingen die we zouden willen maken. Het is al genoemd net door de heer Kiela, water- en bodemsturend. We zouden graag zien dat het meer handen en voeten krijgt, ook in het beleid. Het is al in de commissie ook uitgebreid ter sprake gebracht, de klimaatneutraliteit. We zien inderdaad energieneutraliteit dat we daar op stoom zijn. Dat waarderen we, maar we willen ook graag zien dat ook ten aanzien van de klimaatneutraliteit, CO₂-equivalent. Dat daar het college ook de aandacht niet laat verslappen. In weerwil van de gure wind die vanuit het Binnenhof nu deze kant op waait, willen we toch zien dat we daar ook graag de aandacht scherp op blijven vestigen. Als derde punt willen we graag zien dat er ook meer aan biodiversiteit gebeurt. We verwelkomen het gesprek dat is gevoerd met de Vockestaert Vereniging.

We hopen dat het ook tot concrete resultaten leidt. We hebben gezien dat we als Nederland op onze donder hebben gekregen vanuit Brussel als het gaat over de grutto. Dus we zouden graag zien dat daar veel aandacht naar uitgaat en ook naar andere weidevogels. Voor de rest rest ons het college veel succes te wensen met het programma.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Den Butter. Wie mag ik het woord geven? De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter dank u wel. Misschien hou ik me toch niet helemaal aan de regel die voorgesteld is. Ik heb toch wel wat opgeschreven, dus misschien moet u de stopwatch aanzetten. VV-leden, voorzitter, voor ons ligt de begroting voor 2025, meerjarenraming 26 tot 29. Best wel een lijvig document. Daar zitten we hiervoor bij elkaar om er eens over te discussiëren. Allereerst onze complimenten voorzitter. Dit waterschap heeft een relatief lage stijging van de waterschapslasten in vergelijking met de andere waterschappen. Dat is goed. We hebben ook een gelijkmatige, toekomstige ontwikkeling van de tarieven zoals het zich nu laat aanzien. Een consistente ontwikkeling van deze toekomstige tarieven, daar zijn wij een voorstander van. Zoals vorig jaar al in onze beschouwing hebben aangehaald. Die ontwikkeling lijkt zich te continueren. Onze schuldquote daalt voorlopig door. Van op dit moment 180 procent zoals het nu laat aanzien, in 2026 naar 169. Dat zien wij ook als een goed uitgangspunt. Vorig jaar stond er overigens nog 165 procent aangegeven. Die gaan we kennelijk niet meer halen, dus er wordt wel wat bijgeschaafd. Het mes van deze schuldquote heeft twee kanten. Deels hebben we meer inkomsten en deels hebben we minder schulden. Dat is goed, want voor toekomstige investeringen die we aan de horizon zien, moet men vet op de ribben kweken. Kortom, we zien een gestage afbouw van onze schulden met een duurzaam financieel beleid voor de nabije toekomst. Minder schulden betekent ook minder rentebetaling en er is eindelijk meer ruimte op de begroting om andere zaken te regelen. Er kwam nog een motie langs voorzitter, die noemen we de generatietoets. Voor ons is dit de ultieme generatietoets. Minder schulden betekent dat je aan je toekomst denkt. Dan is er een trendbreuk in financieel beleid door nieuwe leningen tussentijds te gaan aflossen en dat vinden wij ook een goede zaak. Daar hoort uiteraard dan ook afschrijving op de investeringen bij. Tevreden zijn we ook met de aanpak van het vrijwilligersbeleid en het revitaliseren van ons dijkwachtersysteem. U zult begrijpen dat dat mij goed doet. Dit geldt ook voor het reserveren en creëren van meer dijkruimte langs de Delflandsedijk. Waar nodig voor toekomstige dijkverzwaringen, ook dat is in onze ogen onderdeel van een generatietoets. Nee, dat was nog niet de tijd. Is een andere klok, Bart. Vorig jaar in deze bijeenkomst al gemeld, de rivierkreeft. Zonder een grondige aanpak van deze exoot gaan wij onze ecologische doelstellingen niet en misschien zelfs nooit halen. Maar uiteindelijk staat ook onze waterveiligheid onder druk, zie het recente bijvoorbeeld in Zeeuws-Vlaanderen. Als we zelf door wetgevingsbeperkingen niet verder komen, probeer dan met behulp van alle andere waterschappen en wellicht de Unie van Waterschappen. LVVN verder onder druk te zetten om met een aanpak en met financiering te komen. Dit is echt een ultieme oproep. Ook de andere politieke partijen in deze VV, met fracties in de Tweede Kamer zouden dat eens moeten doen. Ik heb dan misschien minder verwachtingen van de Partij van de Dieren, maar de anderen wel. Op dit moment gaat het allemaal te langzaam. Een tweede punt van aandacht is voor ons bulkkredieten. Uit bulkkredieten wordt klein en minder groot onderhoud betaald. Dat is gemakkelijk en efficiënt, maar ligt er ergens een financiële grens? Eén van deze bulkkredieten wordt gebruikt voor het onderhoud van de kade langs de dijk en de dijk onder de N468. Dit project valt in onze ogen niet langer onder klein onderhoud. Het is groot, het is meerjarig, het is complex en het gaat in samenwerking met andere overheden. Ik denk dat het ontegenzeggelijk duur is. Het zou het DB sieren om deze VV meer en vaker tussentijds mee te nemen in dit soort projecten als de N468. De planning, de kosten, de voortgang, maar ook de kostenverdeling tussen provincie en het waterschap. Al zou onze fractie misschien liever zien dat er een besteding limiet in bulkkredieten komt, waardoor de VV meer zeggenschap houdt. De hoogheemraad heeft in de commissie BFO

hier toezeggingen over gedaan. Omdat niet alle leden van de VV hierbij zijn geweest, lijkt het ons zinvol deze toezegging in deze zaal en bij het bespreken van deze begroting nog eens te herhalen. De fractie Ongebouwd is overigens blij met de werkzaamheden aan de kade en de weg N468. Kijken uit naar een voortvarende en constructieve samenwerking met provincie en waterschap. De huidige gewichtsbeperking is een grote belemmering voor de agrarische bedrijfsvoering. Hoe eerder opgelost, hoe beter. Verder zien wij als fractie Ongebouwd dat het baggeren, dan wel het baggerproblematiek voortvarend wordt aangepakt. Dat zijn tot zover onze beschouwingen voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Winden. Dan geef ik het woord aan de heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter dank u wel. Als allereerste willen wij de organisatie danken voor het opstellen van deze goed leesbare begroting. Waarin dat ook in het coalitieakkoord is opgenomen en meer partijen hebben erom gevraagd. Het was echt leesbaar. Ik hoorde ook bij de BFO-vergadering dat meerdere partijen daar een compliment over gaven. Dus die mag u alvast in uw zak steken. Ook de technische vragen zijn naar tevredenheid beantwoord. BBB had een hoop vragen. Dat betekent ondanks onze rol in de coalitie, dat we wel kritisch blijven volgen. We hebben dus met veel genoegen kennisgenomen van deze begroting. Er komt wel heel wat op ons af voorzitter de komende jaren en daar zien we toch ook wel een aantal onzekerheden. Zoals de zuivering de Groote Lucht en de Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Daar werken we steeds aan een beter beeld en toekomst wat mogelijk is, maar we worden daar gelukkig wel als VV goed in meegenomen. Als fractie willen we graag in het bijzonder drie punten extra benoemen waar wij nogal positief over zijn. Wat ons betreft best wel wat meer aandacht zou mogen krijgen. Dat is als eerste. We zijn blij dat er zes miljoen dat te veel is opgehaald door de energieheffing, dat we dat teruggeven aan de belastingbetaler. Dat wordt dan verwerkt in een lager tarief van de zuiveringsheffing. Dat mag wat ons betreft ook wel beter naar buiten worden gecommuniceerd. Dat niet alles maar naar de algemene reserves gaat, maar voordelen ook een keer terugvloeien naar de belastingbetaler. Dat zal ongetwijfeld een hoop mensen, burgers als muziek in de oren klinken. Dus doe daar wat mee. Ook een groot compliment verdient dit college bij het aflossen van de schulden. Dat niet de rekening naar onze kinderen of kleinkinderen gaat. We zetten ons in op de schuldenquote, dat vinden wij ook ontzettend belangrijk. De Unie van Waterschappen doet momenteel onderzoek naar de schuldenquote. We zijn eigenlijk benieuwd of er al wat uitsluitsel is. Dat horen we graag dadelijk van de hoogheemraad. We zijn ook blij dat er mogelijkheden zijn om nieuwe geld te reserveren, om in de toekomst de grotere tariefstijgingen te voorkomen. Voorzitter als laatste punt van dit onderdeel. De drie wijzigingen, de heer Van Winden van Ongebouwd gaf het ook al aan. Blijven beperkt tot zelfs onderaan de inflatiepercentage. Dat is zeker een compliment waard. Waarin eigenlijk in het begin van het jaar werd gedacht dat we een stijging zouden krijgen. Dus een goed, betaalbaar en houdbaar financieel beleid wordt gevoerd. Daar zijn we dus echt trots op. Voorzitter, we hebben nog een aantal aandachtspunten. In principe ga ik me beperken tot... Er is een toezegging gedaan bij de vorige begroting over Nieuw voor Oud. Dat komt eigenlijk in deze begroting niet heel goed tot uiting. Volgens het antwoord is er nog niet een specifieke besparing, of alleen een taakstelling. Met een oplopend bedrag voor de komende jaren benoemd. Hier hadden wij toch graag wat meer van verwacht. Dus wanneer komt u daarmee? Ook de verzamelkredieten, komt ook bij de technische vragen bij meerdere fracties naar voren. Hier missen wij vooral de rol van onze toezicht en controlerende rol als VV zijnde. Hoe kunnen wij hier vat op houden? Wij snappen het voordeel van de kredieten, maar zien ook de gevaren vanuit het gebied op ons afkomen. Eén ervan is de N468. Voorzitter, ook maakt onze fractie zich zorgen over het emissieloos baggeren. In de vorige commissie is hier al uitgebreid bij stilgestaan. Maar de brief van de Unie van Waterschappen van jongstleden 23 september, bevestigt nog eens een dreigend tekort aan groot materiaal en laadinfrastructuur. Moeten wij niet misschien een klein stapje terugnemen of een pas op de plaats maken? Wat ons betreft moet het wel realistisch en haalbaar zijn en

betaalbaar natuurlijk. Voorzitter, als laatste punt en dan rond ik af. Er wordt heel vaak gesproken bij ons over duurzaamheid. Duurzaamheid, duurzaamheid. Wij zouden graag dat woord willen veranderen in drie woorden. Beter, veiliger en schoner. Beter is dat waterkwaliteit is daar een goed voorbeeld van, dat het beter moet. Onder andere met risicogestuurde aanpak zijn we het beter aan doen. Het versterken van water en natuur krijgen we door een betere waterkwaliteit. Kijk alleen door rivierkreeften en ganzen verbetert het niet. Beïnvloeding van de omgeving. We leggen de impact uit en we hebben ook andere partijen nodig om het weer betere waterkwaliteit te maken. Wat menselijk handelen verbetert, is het watersysteem zowel positief als negatief. Veiliger past precies bij het waterschap van Delfland. Dat we qua kennis en controle een hoge mate van veiligheid, dijken, keringen, watersystemen en zuivering kunnen blijven garanderen. Daar past ook klimaatverandering bij en klimaatadaptatie. Zonder ook dat past heel goed bij de waterschapswerk. Schoon, gezond en levend water. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Weterings. Ik geef het woord aan de heer Heijboer. Mijnheer Heijboer, u heeft het woord.

De heer Heijboer: Voorzitter, omdat we niet alleen het college toespreken maar ook elkaar, zou ik graag achter het spreekgestoelte plaatsnemen.

De voorzitter: Dan kunt u ondertussen naar het kathedraker lopen. Dank je wel veegpieten. Dank je wel. Sinterklaas is in het land, daar hebben we ook dan aandacht voor. Mijnheer Heijboer, alsnog krijgt u het woord. Gaat u naar het kathedraker.

De heer Heijboer: Na dit intermezzo het vervolg. Voorzitter dank u wel. We danken de portefeuillehouders en de organisatie voor de opgestelde begroting. We vonden de begroting helder en goed leesbaar en er is veel werk verzet. Het is positief dat Delfland elk jaar op diverse terreinen goede stappen vooruit zet en dat we dat als VV ook van Delfland verwachten. Als leden van de Verenigde Vergadering, zoals we hier bijeen zitten, vervullen we de controlerende taak. Houden we ons als Delfland met de goede zaken bezig? Zo ja, doen we ze dan goed? In deze begroting reserveren we daar dan geld voor. In 2009 zijn de KRW-doelen geformuleerd, die achttien jaar later in 2027 moeten zijn behaald. Van die achttien jaar zijn inmiddels vijftien jaar verstreken en kunnen we nu zeggen dat we goed op koers liggen om die KRW-doelen te realiseren? Nee, helaas niet. Vijftien jaar praten met de glastuinbouwsector heeft bar weinig opgeleverd. De verbetering van de waterkwaliteit stagneert nog steeds, terwijl het jaar 2027 snel nadert. AWP pleit al jaren voor intensievere controles. We zien aan de extra inzet van de handhaving, dat de urgentie nu bij Delfland ook doordringt. Het aantal opgelegde boetes stijgt, maar het is helaas nog niet terug te zien in de waterkwaliteit. Ook bij veel tuinders ontbreekt na vijftien jaar praten nog steeds het besef van urgentie op waterkwaliteit. Want, tijdens de periode van teeltwissel zien we een verhoogde lozing van percolaat en schermmiddel. Dan is de logische vraag. Stralen wij als Delfland richting de glastuinbouw, maximale urgentie uit voor het behalen van de waterkwaliteit? Nee, we doen nog niet het maximale. Want in de huidige belastingwetgeving kunnen we de heffing voor tuinders verdubbelen. Om onder het adagium de vervuiler betaalt, nóg intensievere controles uit te voeren, maar dat doen we niet. De AWP vindt dat een gemiste kans. In het kader van de KRW-doelen vroeg de AWP in 2016 voor het eerst aandacht voor de bestrijding van de invasieve rivierkreeften. Zij beschadigen de oevers van boezem, polderkaden én van weilanden. Met hun gegrave en vertroebeling bedreigen ze ook de onderwaterplanten en de vissen. Ook hier zien we Delfland aarzelen, waar doorpakken nodig is. In de begroting van 2025 en de jaren daarna zijn geen middelen opgenomen voor de aanpak van invasieve rivierkreeften. Er is een motie aangekondigd en die zullen we dan ook van harte steunen, om daar wél in door te pakken. Voorzitter, is al iets eerder genoemd door de PvdA. We zien al jaren dat de burgers in Delfland

negentig procent van alle kosten moeten betalen van het waterschap voor droge voeten. Terwijl de economische belangen van bijvoorbeeld bedrijven veel groter zijn dan hun bijdrage aan het waterschap doet vermoeden. We zijn daarom blij dat de portefeuillehouder in de commissie heeft toegezegd de VV vroegtijdig te betrekken bij de nieuwe kostentoedeling 2026. Zodra gemoderniseerde wetgeving in de Eerste Kamer wordt aangenomen. Voorzitter, in de begroting van 2025 en de doorkijk naar de jaren daarna, zien we een grote investering opdoemen voor de Vergulde Hand. Op het terrein waar de Vergulde Hand moet verrijzen, wonen momenteel duizend mensen. Hoewel er tekenen zijn dat de oorlog in Oekraïne zijn einde nadert, wil dat nog niet zeggen dat er in dat land op dat moment ook genoeg huizen zijn. Dat de infrastructuur op orde is. Dat de mensen terug kunnen, of terug willen. AWP heeft in de commissie zijn bezorgdheid voor de planning uitgesproken en we doen dat hier opnieuw. Voorzitter, de AWP pleit al jaren voor om de lasten niet door te schuiven naar volgende generaties en we zien dat de portefeuillehouder ons daarin goed tegemoet komt. Door langlopende leningen af te lossen en tegelijkertijd te sparen voor investeringen waarvan we weten dat die gaan komen. We begrijpen de winstwaarschuwing dat grote investeringen nieuwe leningen noodzakelijk maken, maar ook die gaan we aflossen. De langjarige grafiek van de netto schuldquote ziet er goed uit en daarvoor willen we de portefeuillehouder complimenteren. Al gaf hij in de commissie zelf aan, het is een voorspelling en geen garantie. We zien dat de begroting elk jaar harder groeit dan de inflatie. Dat was ook nodig om historische schulden te kunnen aflossen en te kunnen sparen voor nieuwe investeringen. Ik wil heel duidelijk zeggen. Ik zeg niet dat u dat doet, maar als AWP willen we ook waarschuwen dat we de burgers, de ingezetenen niet moeten beschouwen als pinautomaat. Waar je naar geloven geld uit kunt halen. Daarom zouden we graag zien dat de VV meer betrokken wordt bij het maken van keuzes. Bijvoorbeeld ook om een keer dingen niet te doen. We zien ook wel dat dat gebeurt. Bij Vergulde Hand voor het terugwinnen van grondstoffen, maar het zou misschien nog wat meer kunnen. We maken ons ook zorgen dat het voor Delfland lastig is om voldoende en goed personeel te werven en vast te houden. Delfland is volgens ons gewoon een hele goede werkgever en daarom vragen we aandacht voor het versterken van het imago van Delfland. Voorzitter, ik sluit af. We zien een goede leesbare en gebalanceerde begroting en we kunnen daar ook mee instemmen. Maar op het gebied van waterkwaliteit zien we ook een zorgenkindje. Daarom toch een oproep, wat ook al door andere partijen in de commissie is uitgesproken. Dat we werk maken van het behalen van de KRW-doelen. Ook die doelen met hoge urgentie uitdragen naar buiten. Niet enkel met woorden, maar ook met daden. Zoals het streng controleren van vervuilers, zoals tuinders. Het wegbaggeren van vervuilde waterbodem, wat we zelf doen én de aanpak van rivierkreeftjes. Aristoteles wist het al. Alles wat je aandacht geeft, groeit en bloeit. De waterkwaliteit heeft die extra aandacht nu en de komende jaren hard nodig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Heijboer. Dan geef ik nu het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Goedemorgen allemaal. Ook vanuit het CDA willen we een aantal kanttekeningen maken bij deze begroting. Het CDA kijkt terug op een bewogen jaar. De contouren van het beleid van het nieuwe college zijn duidelijk zichtbaar en we zien dat de organisatie urgente zaken goed oppakt. Aan de andere kant, zien we ook dat de waterkwaliteit nog steeds niet structureel verbetert. Om het persoonlijk te maken, we hebben ook drie mensen uit ons eigen midden verloren. Namelijk Roos, Bart en Ries. We zien dat het waterbewustzijn buiten onze organisatie groeit. Mede ook omdat daar veel publiciteit voor is, wat weer een positief effect is. Als wij vooruitkijken, dan zijn er nog veel uitdagingen. We zien dat het klimaat echt veranderd en dat wateroverlast en droogte in binnen- en buitenland toeneemt. Daarom zou het goed zijn om te blijven zoeken naar goede bergingsmogelijkheden in het gebied. Het baggeren te optimaliseren om klimaateffecten beter op te vangen. De waterkwaliteit en de biodiversiteit te verbeteren. Om de KRW-doelen in 2027 te halen, blijkt dat de risicogestuurde aanpak effectief is. Alleen kost deze aanpak veel tijd en veel moeite en naar onze mening

zijn de boetes vrij laag. Daarom steunen wij ook dat in ernstige gevallen overgegaan wordt tot strafrechtelijke vervolging, omdat daarmee de urgentie nog beter duidelijk wordt. Dat de kosten voor schoonmaak verhaald worden op de vervuiler. We hebben drie punten die we graag nog willen meegeven. Het eerste punt dat is wij maken ons zorgen over onze veiligheid. We zien dat internationale spanningen en conflicten toenemen en deze hebben ook gevolgen voor ons. Je ziet internationaal dat telecomkabels worden gesaboteerd en we zien dat overheden via onze apps meekijken. Digitale veiligheid en beschermen tegen sabotage van onze objecten is daarom ook een belangrijk punt en verdient onze aandacht. Tweede punt dat is over de begroting en de financiën. Het CDA is tevreden over de begroting. Er is extra geld voor waterkwaliteit en er wordt geld gereserveerd voor toekomstige, grote uitgaven zoals de Vergulde Hand. Daarmee houden we onze financiën op orde en voorkomen we extreme stijgingen van het tarief in de komende jaren. Zorg is wel om grip te blijven houden op deze grote uitgaven. Daarom is een goed financieel beleid essentieel en een goede begroting is belangrijk. Ambitieuze doelstellingen kosten ook geld. Laten we daarom ook gaan kijken naar waar bezuinigd kan worden. Wij denken bijvoorbeeld dat het terugdringen van inhuur, mandateren van eenvoudige peilbesluiten en innovatie en leren van andere waterschappen geld zou kunnen besparen. Ook de oproep die andere fracties hebben gedaan om wat strakker op de bulkkredieten te gaan zitten, kan helpen. Maar zou ook kunnen betekenen dat het extra geld gaat kosten, dus daar moeten we ook op een goede manier mee omgaan. Om de effectiviteit van het beleid te bepalen zou het goed zijn om bestaande KPI's weer eens tegen het licht te houden. In dat kader wil ik het college ook bedanken dat het KPI voor zwemwater nu weer in de begroting is teruggekomen. Daar zijn we erg blij mee. Dat alles vergt een waterschap wat innovatief is, wat de financiën op orde heeft en de juiste medewerkers in dienst heeft. Daarbij denken we aan een combinatie van theoretisch opgeleide en praktisch opgeleide mensen. Zodat we met zijn allen het goede en het juiste kunnen doen. Speciale aandacht vergt ook en dat is het derde punt, de rivierkreeften. We zien dat het ministerie van LVVN niet voortvarend dit oppakt. Dat er her en der al particuliere initiatieven ontstaan. Delfland lijdt veel schade door rivierkreeften en wij vinden ook dat we daarom ook niet langer kunnen wachten om dat aan te pakken. Maar we vinden ook dat daar een duidelijke taak voor het ministerie ligt om dat effectief op te pakken en ook met geld over de brug te komen. Daarom zullen wij ook proberen om via onze kanalen het ministerie zover te krijgen om dit gewoon ook nu echt goed te gaan doen. Door samen op te trekken met particulieren die nu ook al inderdaad initiatieven vertonen, denken we dat we een effectieve aanpak kunnen krijgen en dat we veel nevenschade kunnen voorkomen. Ik wil afsluiten voorzitter. Wij willen een schoon en duurzaam en veilig waterschap. Schoon, dat we gewoon in 2027 gewoon weer schoon water hebben. Duurzaam, dat we geen punten doorschuiven naar volgende generaties en dat we een mooi waterschap over kunnen dragen. Veilig door onze dijk en onze digitale veiligheid te verbeteren. Dat waren mijn punten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jansen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Lont.

De heer Lont: Dank voor het woord. Mijn voorganger die had het over je moet het niet alleen maar hebben over het waterschap, want er is meer dan het waterschap. Hij zei je kan ook een gedicht oplezen zoals ik dat deed. Ik ben niet zo van de gedichten, dat is niet mijn ding. Maar ik snap wel dat niet alles is wat het waterschap is. Met name ook wat we hebben gehad in het afgelopen bewogen jaar met zijn allen in... Waar Maarten ook aan refereerde. Dat er ook een aantal mensen zijn overleden. Soms kan het lijken alsof alles zinloos is. Zoals ook Paulus zegt de schepping is overgeleverd aan zinloosheid, kan het ook zo voelen. Tegelijk zegt hij in zijn taal hoe hij dat duidde, dat de schepping ook in barensoed is. Dat betekent eigenlijk dat we wel geloven dat je ook uiteindelijk dat het weer goed komt. Dat hoop ik ook voor ons zoals wij dat hier zitten. Dat je hoop mag hebben dat het goed komt in ieder geval. Tot zover. Onze recente inspanningen hebben geleid tot veel vooruitgang, maar er blijven ook aandachtspunten. Over onze uitvoeringskracht, over wat de markten doen en wat dat voor impact heeft op ons werk. De recente beleidsafzwakking van water- en bodem

sturend naar rekening houden met, roept ook zorg op. Zeker met de zeespiegelstijging en de klimaatverandering zijn we nog wel scherp? Zijn we nog wel op doel voor ook 2050? Veel zigzaggen loont daarin niet. We moeten blijven streven naar langetermijnoplossingen, zoals de motie over het sparen voor een toekomstige rioolwaterzuiveringsinstallatie. Hiermee tonen we verantwoordelijkheid naar toekomstige generaties. Door schulden te beperken en duurzame investeringen te waarborgen. Volgens mij is dat ook de koers die we hebben op dit moment. De gematigde stijging van de tarieven is in dat licht ook acceptabel. De motie over de verhardingsactiviteit illustreert ook onze inzet om water en bodem leidend te houden in onze keuzes. Minder verharding draagt bij aan waterinfiltratie, biodiversiteit, klimaatbestendigheid. Binnenkort komt daar ook een uitwerking van. In duurzaamheid blijven investeren zoals in elektrificatie en fosfaatterugwinning. Wat zowel economisch als ecologisch bijdraagt. Ook ons steviger maakt in de wereld om zelfstandig te zijn en minder afhankelijk. Er zijn ook zorgen op dit gebied over de vervuiling. In dat kader hebben we ook vragen gesteld over hoe het zit met de milieuvergunningen en de samenwerking in het gebied met andere handhavers. Daar is niet voor ons veel werk te verrichten, maar ook door onze partners in het gebied. Voortgang op deze dossiers blijft stroperig en taai. Toch gloort er wat hoop. Bijvoorbeeld het OSPAR besluit, dat is het verdrag van de Noord-Atlantische oceaan. Heeft dit najaar om PFAS als groep toe te voegen aan de lijst van prioritair stoffen. Dat betekent dat deze stoffen automatisch ook zeer zorgwekkende stoffen zijn in de zin van de KRW en de Nederlandse regelgeving, besluit, activiteiten, leefomgeving. Sindsdien moeten bedrijven dus ook emissies van deze stof minimaliseren en een reductieprogramma opstellen. Door deze lijn voort te zetten werken we aan een duurzaam en toekomstbestendig Delfland. Ik hoop dat met jullie ook komend jaar te gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Lont. Dan geef ik nu het woord aan de heer Jannink.

De heer Jannink: Voorzitter, dank voor de tijd. Eerst willen wij graag de organisatie bedanken voor het opzetten van deze begroting weer. Wij kunnen daar volledig mee instemmen wat in de begroting staat. Tegelijkertijd hebben we alleen nog het verzoek aan het college om ook te zorgen dat we dit jaar, zeker op het gebied van waterkwaliteit, de begroting ook weten te realiseren. Dus voor ons ligt de nadruk dit jaar met name op zorgen dat we ook doen waar we nu voor begroot hebben. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jannink. Hele bondige oproep. Dank u wel. Ik geef nu het woord aan mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Beetje ingewikkeld met een iPad voorzitter, maar het gaat denk ik wel lukken. Dank u wel voorzitter. Namens de VVD-fractie wil ik allereerst mijn complimenten geven aan de organisatie en aan DNA voor het voorliggende stuk waar wij mee instemmen. Ik wil graag verschillende thema's behandelen, met als rode draad de focus op samenwerken, toekomstbestendigheid en financiële doelmatigheid. Deze elementen staan centraal in onze visie voor de toekomst van de waterschap en uitdagingen die voor ons liggen voorzitter. Voorzitter, waterveiligheid blijft een topprioriteit voor de VVD. Onze kernwaarden voor dit beleid zijn veiligheid voor onze inwoners, goed bestuur en gerichte investeringen in de toekomst. Droge voeten blijven onze kerntaak en dat bereiken we door het onderhoud en de versterking van dijken, gemalen en infrastructuur. Wij steunen het beleid, maar pleiten voor meer nadruk op kostenbeheersing en innovatie. Hier in Delfland zien we al succesvolle resultaten dankzij het gebruik van slimme sensoren en data-analyse om waterbeheer te verbeteren. Wij vragen het college om deze koers voort te zetten en intensiever samen te werken met private partijen en kennisinstellingen. Voorzitter, samenwerken is essentieel. Delfland kan samen met gemeenten, provincies en andere waterschappen innovatieve oplossingen ontwikkelen die verder gaan dan waterbeheer. Zoals bijvoorbeeld woningbouw met waterberging, of de verduurzaming van

infrastructuur. Wij roepen het college op om een leidende rol te nemen in deze samenwerking, zodat Delfland kan fungeren als katalysator voor innovatieve projecten in onze regio. Voorzitter, nu het onderwerp KRW, Kaderrichtlijn Water. De begroting voor 2025 laat een trendbreuk zien in de financiële inzet voor waterkwaliteit. Wij willen hierover enkele vragen stellen om de voortgang en effectiviteit van deze koers beter te begrijpen. Ten eerste, hoe wordt de trendbreuk op het gebied van water, vergunning of vergunningverlening, toezicht en handhaving in 2025 vormgegeven? Wat leert het onderzoek van de Brabantse waterschappen? Is inmiddels juridisch duidelijk wat kan? Zijn alle vergunningen en meldingen KRW-proof? Wat zijn de concrete resultaten van trendbreuk in toezicht en handhaving? Voorzitter, wij vragen om concrete resultaten en aanpassingen, niet om nieuwe plannen of strategieën. Graag een reactie. Nu het thema financiën voorzitter. Met gezonde financiën kijken we met vertrouwen naar een onzekere toekomst. Het is goed dat er wordt gereserveerd en gespaard en we zijn blij met de gematigde belastingontwikkeling. Toch maken we ons zorgen over de jaarlijkse stijging van kosten in Delfland, die sneller toeneemt dan de lonen en de prijzen. Dit zagen we ook terug in de kadernota en de meerjarenraming, zonder een duidelijke toename van activiteiten en werkzaamheden. We vragen ons af of de middelen soberder en doelmatiger besteed worden. In de vorige bestuursperiode is er onderzoek gedaan naar de kostenverdeling. Wat het kostenbewustzijn vergrootte, maar nauwelijks leidde tot structurele, lagere kosten. Gezien de ontwikkelingen in Delfland, willen wij verdere kostenstijging voorkomen. We wij verzoeken daarom het college om in 2025 Nieuw voor Oud uit te voeren, zoals afgesproken in het coalitieakkoord. Wat betreft het project AWZI, de Vergulde Hand, erkennen wij de aanzienlijke voortgang van dit jaar. Wij waarderen hoe de Verenigde Vergadering betrokken wordt bij de voorbereidingen en kijken uit naar het beslismoment over de toe te passen technologieën. Waarbij we nadrukkelijk de focus leggen op doelmatigheid en kosteneffectiviteit. Voorzitter, in het coalitieakkoord is afgesproken dat DNA blijft werken met verzamelkredieten en streeft naar een verbetering van de rapportages. Wij ondersteunen deze aanpak. Tegelijkertijd constateren we dat de toelichting in de begroting vaak beperkt blijft tot een opsomming van kredietnummers en bedragen. Wij verzoeken het college daarom om in de volgende begroting een uitgebreidere toelichting toe te voegen. Vooruitlopend op de rapportages in de burap en jaarrekening. Dit maakt de begroting beter begrijpelijk en zelfstandig leesbaar. Kan het college toezeggen dat een duidelijke toelichting als bijlage wordt opgenomen bij de komende begrotingen? Graag een reactie. Voorzitter, ik sluit af. De VVD wil een daadkrachtige Delfland, dat de kansen pakt en vernieuwd, financieel gezond blijft met oog voor mens en natuur. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Örgü.

De heer Middendorp: Voorzitter, mag ik een vraag stellen?

De voorzitter: Natuurlijk mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik wil een vraag stellen aan mevrouw Örgü. U heeft een uitgebreid pleidooi gehouden. Ook voor de, wat ik maar vertaal als financiële degelijkheid. Maar ik heb daar toch wel een vraag over. Zo roept u bijvoorbeeld het college op om aan Oud voor Nieuw invulling te geven en daar zijn wij natuurlijk ook nieuwsgierig naar. Maar u bent de partij die in de coalitie zit en uw hoogheemraad zit aan de knoppen. Dus wat is hier nu aan de hand? Kunt u duiden waarom u nu zeg maar via deze manier de vraag stelt aan de hoogheemraad, waarom hij blijkbaar in uw ogen zijn werk niet heeft gedaan? Daar ben ik benieuwd naar.

De voorzitter: Mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Dank u wel voorzitter. De VVD-fractie heeft dit punt... Wij noemen dit punt omdat het ook in ons coalitieakkoord staat. Wij hebben dit opgeschreven en het pleidooi wat ik hier hou, is dat we daar gewoon

graag volgend jaar dat we dit gaan toepassen. Dat maakt voor ons niet uit of we in een coalitie zitten of niet. Wij geven zelf ook als VVD-fractie aan wat wij gewoon belangrijk vinden. Dat heb ik tijdens deze beschouwingen gedaan.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Örgü. Dan ga ik nu door naar de laatste fractie. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Voorzitter, collega's, goedemorgen. Wat zal het jaar 2025 ons brengen? De wereld verandert snel en volgens de visie van Water Natuurlijk niet in de goede richting. Antidemocratische krachten winnen verkiezingen. Omgangsvormen verharderen. Er zijn oorlogen, er zijn rampen door klimaatverandering. Ongelijkheid wordt groter, biodiversiteit gaat achteruit en in Delfland zijn de gevolgen voelbaar. De context waarin Delfland moet werken, wordt er niet gemakkelijker op. Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen. De begroting van Delfland straalt gedegenheid en continuïteit uit. We blijven investeren om beter te kunnen leven met de gevolgen van klimaatverandering. Zoals voldoende water creëren voor droge tijden. Samenwerken met gemeenten om klimaatbestendige keuzes te maken in onze ruimte. Het watersysteem op orde hebben om natte voeten te voorkomen. Investeren in de waterketen om stoffen opnieuw te gebruiken, inclusief het gezuiverde afvalwater. Vooral ook investeren in waterkwaliteit. We zien hier nog geen trendbreuk. We zijn benieuwd of Delfland haar instrumentarium nu voldoende in het vizier heeft om alle mogelijkheden te benutten om de KRW te halen. Zoals bijvoorbeeld oude vergunningen voor lozingen te vervangen, vernieuwen. Tevens wordt er ook in natuur geïnvesteerd, want onze waternatuur is niet krachtig genoeg. Naast natte ecologische zones en vispassages, moeten we ook investeren in het bestrijden van exoten die de natuur aantasten. Daarom dienen we samen met de PvdA, de AWP en de ChristenUnie een motie in om de bestrijding van rivierkreeften volgend jaar en de jaren daarna te kunnen financieren. Wat betreft biodiversiteit hopen we dat de ambities groot zijn, kunnen worden uitgevoerd en dat het areaal natuur niet kleiner wordt. Een kritische noot is dat de realisatie van investeringen van Delfland in vergelijking tot andere waterschappen wel behoorlijk klaar is. Zeventig procent, terwijl anderen tachtig, negentig en soms wel over de honderd procent halen. We behoren tot de laagste drie. Dus wat betreft de uitvoering mag het ambitieniveau wel een tandje hoger. We weten dat medewerkers van Delfland over het algemeen hun stinkende best doen, daarom zijn creatieve ideeën dan ook nodig. Omdat alle inspanningen van Delfland een impact hebben op de lange termijn, dienen we samen met de PvdA, de Partij voor de Dieren en de AWP een motie in. Wij willen graag een generatietoets invoeren en dat is wat anders dan alleen duurzaamheid. Om meer grip te krijgen op de gevolgen van onze besluiten voor elke generatie. Van jong tot oud, vanuit het perspectief van een brede welvaart voor iedereen. De besluiten die we nu nemen hebben zowel invloed op het leven van de huidige generaties en op hoe toekomstige generaties wonen, leven en werken in ons land. We willen de problemen niet afwentelen op volgende generaties. Immers Water Natuurlijk, wil een leefomgeving creëren waarin het voor mens, plant en dier goed toeven is. Nu en in de toekomst. Dank u wel voor uw aandacht en ik bied nu de moties... (loopt weg bij microfoon).

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Jenniskens. Ik zal de motie, in ieder geval het verzoek even indienen. Er zijn twee moties. In de eerste plaats Motie Generatietoets, die is ingediend door Water Natuurlijk, PvdA, AWP en Partij voor de Dieren. Die verzoekt het college de generatietoets mee te nemen bij de besluitvorming binnen het hoogheemraadschap van Delfland. Ten tweede in samenspraak met verschillende generatiegroepen te verkennen hoe de generatietoets vorm te geven. Ten derde begin 2025 met een voorstel te komen waarin beschreven staat in welke vorm de generatietoets het beste uitgevoerd kan worden. Dan is er een tweede motie, die is ingediend door Water Natuurlijk, PvdA en AWP. Motie Financiële middelen aanpak rivierkreeften. Die verzoekt het college bij de presentatie van het plan van aanpak in januari 2025 bij de

verschillende opties voorstellen voor een financiële dekking toe te voegen. Deze moties maken deel uit van de beraadslaging. Ik schors de vergadering nu voor een kwartier, zodat het college even zich kan beraden op alle inbrengen in de eerste termijn. We wachten even tot het hele college weer compleet is. Ik heb trouwens een rouwannonce net gekregen voor de uitvaart van Bart Van der Veer. Die zal ik daar neerleggen, dan kunnen belangstellenden daar ook kennis van nemen. Hele mooie rouwkaart. Dan zijn we weer als college compleet en dan geef ik nu de collegeleden de gelegenheid om te antwoorden op uw inbreng in eerste termijn. Ik wilde beginnen aan mijn rechterkant bij de heer Tieman.

De heer Tieman: Ten aanzien van het behalen van klimaatneutraliteit staat het één en ander beschreven. Hebben we ook in de commissie besproken. Het ontwerp van een strategische agenda en uitvoeringsagenda voor het streven van 2035. Met een beetje wat dat betreft, marge voor het weer. Denken wij volgend jaar energieneutraliteit van ons lijstje af te kunnen halen, zodat we onze focus compleet op dat andere doel kunnen neerzetten. In combinatie met energiebesparing in de algemene zin van het woord. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Tieman. Ik ga door naar de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Ik wil de VVD bedanken voor hun inbreng. Het college richt zich op schoon en gezond water. Wij hebben in mei met de voortgangsrapportage waterkwaliteit, een systematiek opgericht om juist met u in dialoog te zijn over de waterkwaliteit. Ik wil graag op drie specifieke punten terugkomen die ingebracht zijn door u. Eén, de rivierkreeften. Op 28 januari bespreken wij onze zes uitgewerkte opties, inclusief de financieringsstrategie. Zoals ook genoemd is in het besluit van 30 mei jongstleden. Voor wat betreft biodiversiteit zullen wij op 20 maart een informatieve VV geven, voor wat betreft ons standpunt en de toekomstige strategie biodiversiteit in een beeldvormende vorm. Besluitvorming daarvan is verwacht op november 2025. Met betrekking tot de glastuinbouw, denk ik dat het voor iedereen duidelijk is. Wij richten ons ook op de licence to operate van de sector, want die staat zwaar onder druk. Richting 2027 moet de kas lekvrij zijn, voor zowel nutriënten als gewasbeschermingsmiddelen. Onze dialoog met de sector en medeoverheden hierover, zijn niet ter vervanging van de risicogestuurde aanpak, maar aanvullend. Dus u zult van ons op beide vlakken voortgang krijgen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Boxmeer. Voordat ik het woord geef aan de heer Ouwendijk, wil ik nu zelf ook even reageren op inbreng op zaken die mijn portefeuille raken.

De heer Daverveldt: In de eerste plaats waterbodempsturend. Waterbodempsturend Delfland is op dit moment bezig met een adaptieve waterbodempsturend agenda te maken. Dat betekent dat we daarin duidelijk maken wat we precies willen, hoe we die dingen willen borgen. Hoe wij andere partijen, andere overheden, gemeentes via waterplannen, het Rijk. Ook via de Unie, willen beïnvloeden. Eén van de concrete punten die volgend jaar uw kant op komt, dat is u heeft in het verleden een motie aangenomen om compensatieplicht bij verharding verder uit te breiden. Daar wordt op dit moment de laatste hand aan gelegd. Dat is ook weer één aspect van het invulling geven aan het hele water- en bodempsturend principe. Tweede punt vanuit de VVD, waren met name een aantal vragen over toezicht en handhaving. Toezicht en handhaving en ik trek het maar ook even breder. Vergunning is een heel belangrijk onderdeel om die doelen ten aanzien van de waterkwaliteit te realiseren. Dat betekent ook dat wij vorig jaar ervoor gekozen hebben om het aantal fte's voor toezicht en handhaving uit te breiden. We praten nu volgens mij orde grote negen fte's die zich fulltime daarmee bezighouden. We hebben ook de hele aanpak ten aanzien van de prioritering hoe zet je deze mensen in, aangepast. We kijken nu heel erg naar de meest vervuilde polders en naar de meest risicovolle activiteiten. We hebben ook de hele handhavingmatrix onder de loep genomen en we zetten zwaarder in. Dat heeft u ook kunnen zien in voortgangsrapportages. Dat we minder waarschuwingen uitdelen en veel eerder last onder

dwangsom opleggen of boetes. Ik zeg er wel bij, uiteindelijk de hoogte van de boetes, dat ligt bij het OM. Dan kom ik ook bij het andere punt. Wij zien ook dat het heel belangrijk is om te blijven investeren in beïnvloeding waar wij zelf niet de bevoegdheden hebben. We hebben in het verleden al geprobeerd om via de Ctgb, het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen, om die proberen te beïnvloeden. Dat heeft nog onvoldoende resultaten gehad, maar dat betekent niet dat we daarmee de handdoek in de ring gooien. Dus dat is één aspect. We zullen ook verder kijken wat we kunnen doen om zeg maar lekvrije kassen daar harder op in te zetten voor certificering. Omdat we tot conclusie gekomen zijn dat het aantal kasten wat echt lekvrij is, veel lager is dan wellicht eerder werd aangenomen. Er werd volgens mij ook gerefereerd aan de rapporten voor de Brabantse waterschappen, die zijn opgesteld door de Universiteit van Utrecht professor Marleen van Rijswijk. Eén van de aanbevelingen daarvan is om alle lozingsvergunningen goed na te lopen. Een aantal daarvan dat is al gedaan. Wij zijn er nu nog steeds mee bezig om die te actualiseren. Ik verwacht dat medio 2025 dat zal... Hoe zal ik het zeggen? De achterstand daarmee zal zijn ingelopen. De les die we daaruit trekken dat dit gewoon een cyclisch proces blijft. Even kijken. Het laatste wat ik ook wil benoemen wat heel belangrijk is, dat we de samenwerking met de omgevingsdiensten geïntensiveerd hebben. Zodat bezoeken aan kassen veel effectiever zijn als zoveel mogelijk bevoegde gezagen daar direct aanwezig zijn. Dus ik hoop dat ik... Volgens mij bedoelen we met de trendbreuk, de trendbreuk de verbetering van de waterkwaliteit. Maar het instrumentarium en de inzet van toezicht en handhaving, dat mag je ook wel een trendbreuk noemen. We zullen blijven kijken of voor andere aanscherpingen mogelijk zijn die ons instrumentarium verder kunnen aanscherpen. Dat waren de zaken waar ik even op wilde reageren. Dan geef ik nu het woord aan de heer Ouwendijk. Pardon, er was nog één ding dat ben ik vergeten voordat ik u het woord geef. Generatietoets is ook nog genoemd. Er is een motie ingediend door een aantal partijen over de generatietoets. Ik wil zeggen dat het college die motie ontraadt. Ik zal u uitleggen waarom wij die motie ontraden. Waterschappen zijn bij uitstek de overheid die een langetermijnhorizon hanteren. Delfland houdt dus expliciet en impliciet rekening met de lange termijn. Om een paar voorbeelden te geven. Wij hebben een langetermijnvisie op de Delflandse kust ontwikkeld. Eén, twee, drie meter zeespiegelstijging. Zeker het laatste, dat verwachten we... Dan praat je echt over de lange termijn. We zijn bezig met de ontwikkeling van een lange termijn wateroverlaststrategie, die uitgaat van de meest pessimistische klimaatscenario's. We zijn bezig met een lange termijn droogtestrategie. Als we praten over de investeringen rond de Vergulde Hand, dan kijken we gewoon zestig jaar vooruit. We zijn, dat komt ook uw kant op. Wij zijn bezig met de waterschapsverordening aan te passen om ruimte te reserveren voor versterkingsoperaties van onze dijken in de toekomst. Dat doe je ook met het oog op de lange termijn. Dan ten slotte, we hebben een klimaatneutraliteitsambitie. We werken, zoals de heer Tieman gezegd heeft, aan concrete stap om die te realiseren. Wat ik ook belangrijk vind, er is volgens mij een schema voor generatietoetsen waar duurzaamheid ook een rol speelt. Duurzaamheid is een standaardonderdeel wat bij elk bestuursvoorstel wat uw kant opgaat, belicht wordt als het maar even van toepassing is. Dus het opnemen van een generatietoets zal feitelijk niets toevoegen aan wat we al doen, maar het zal wel veel meer inzet vragen van medewerkers. Het college is van mening dat wij met alle opgaven die er zijn, dat we zuinig moeten zijn. Dat we onze medewerkers echt daar inzetten waar de toegevoegde waarde het grootste is. Wij achten dat extra inzet vragen op het uitoefenen van een generatietoets, dat dat niet het geval is. Vandaar dat we die motie ontraden. Dat was het laatste punt wat ik wilde toelichten.

De voorzitter: Dan geef ik nu echt het woord aan de heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dank u wel mijnheer de voorzitter.

Mevrouw Jenniskens: Mijnheer de voorzitter, ik ben even de volgorde der dingen kwijt. Dat gebeurt wel vaker hoor. Maar ik had nog een reactie namelijk op de heer Van Boxmeer en ook op uw verhaal. Maar ik heb bedacht dat we dat in de tweede termijn doen. Klopt dat?

De voorzitter: Dat klopt. We zijn nu bezig, even voor de duidelijkheid, met de afronding van de eerste termijn. Dus het college is nog steeds aan het woord om te reageren op al uw inbreng. Daarom geef ik nu het woord aan de heer Ouwendijk. Daarmee sluiten we de eerste termijn af en kan ik me voorstellen dat u weer de behoefte heeft om te reageren wat u van het college gehoord heeft. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Dank aan de leden voor de reacties ook op deze begroting. Misschien moet ik wel zeggen dank voor de reactie op deze generatietoets, want zo'n begroting is eigenlijk een volledige generatietoets. Er zijn nog een paar punten die ik even aan zou willen halen. Dat gaat dan met betrekking tot de verzamelkredieten. Ik heb daar in de commissie een toezegging over gedaan. Om in het vervolg, in de begroting uitgebreider in te gaan op de uitbreiding van die verzamelkredieten. Op de vraag die daar toen op kwam, hoe doe je dat dan met grotere projecten die erin zitten? Die komen natuurlijk ook steeds terug in de projectrapportages die bij de burap en bij de jaarrekening zitten, dus daarin zijn die projecten op zich wel goed te volgen. Maar om nog eens over na te denken in welke mate we dat misschien op een andere manier, of op een duidelijkere manier zouden kunnen doen. Zodat de VV, de commissie dan in dit geval, meer inzage in krijgt. Met genoegenvoldoe ik aan het verzoek van de heer Van Winden om die toezegging hier nog een keer te herhalen. Dus dat is bij dezen gedaan. Met betrekking tot Nieuw voor Oud. Hoe zit dat dan? Hoe kijkt het college daartegenaan? We hebben bij de presentatie van de Voorjaarsnota laten zien dat er op langere termijn meer middelen nodig zijn dan die we in het kader van de tariefontwikkeling ter beschikking zouden willen stellen. Die verschillen die hebben we nu opgenomen in de meerjarenraming als een taakstelling voor ons als dagelijks bestuur en organisatie, om die op die manier in te gaan vullen. Dus dat zullen de eerste zaken zijn die zichtbaar worden met betrekking van het begrip Nieuw voor Oud.

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, we hebben ook de afspraak dat bij één agendapunt het woord gevoerd wordt door degene die de inbreng gedaan heeft in eerste termijn. Daar wil ik graag aan vasthouden, ook al realiseer ik me dat ik in eerste instantie u wel de gelegenheid gegeven heb. Maar ik wil... Dat was eigenlijk een omissie van mijn kant. Dus als AWP iets wil zeggen, dan kijk ik toch eerst even naar de heer Heijboer. Daar zie ik geen... De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: We hebben goede kennis genomen mijnheer de voorzitter, van de opmerking om toch vooral duidelijker te communiceren. Dat we de opslag voor energie die we ingebakken hebben in het zuiveringstarief twee jaar geleden. Dat we die, voor zover dat de energieprijs dat toelaat natuurlijk, afbouwen om dat duidelijker te communiceren. Dat was een directe vraag van de heer Weterings van BBB. Daar zullen we ook zo veel als mogelijk gevolg aan geven, dat spreekt voor zich. Be good and tell it. Dat moeten we als waterschap natuurlijk ook veel beter onder de knie krijgen. Dan de vragen met betrekking tot de kostentoedelingsverordening. Het zijn eigenlijk meer opmerkingen geweest. Ik zou hem nog wel iets scherper neer willen zetten. Ik heb eerder aangegeven dat we in gesprek gaan met de commissie en de VV op het moment dat de Eerste Kamer daar een besluit over genomen heeft. Nu heeft de Eerste Kamer het in deze tijden wat drukker met allerlei zaken waar ze in het verleden zich niet zo druk over hoefden te maken. Dus zelfs als de Eerste Kamer daar voor februari niet aan toe komt, zullen wij dat voor die tijd wel begonnen zijn met het proces. Door als eerste een informatieve VV in te richten en het eerste gesprek met u over die nieuwe kostentoedelingsverordening voor 2026 te gaan voeren. Dan nog een vraag, ik meen dat hij bij de heer Jansen vandaan kwam. Om het maar even te duiden, ik heb er meer over gehoord, over KPI's. KPI's dat is eigenlijk een

continue ontwikkeling. Wij zien niet direct de noodzaak om dat hele verhaal nu iedere keer, met alle KPI's onder elkaar, met de commissie te bespreken of met de VV te bespreken. Maar er is natuurlijk wel steeds oog voor individuele KPI's om te zorgen dat die wel informatie toe blijven voegen en als informatie gebruikt kunnen worden. Tot zover mijn reactie mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ouwendijk.

De heer Van Winden: Voorzitter? Mag ik nog even reageren op de heer Ouwendijk?

De voorzitter: Als het een verklarende vraag is, heel kort. Maar ik ga straks aan de tweede termijn beginnen, heeft u alle gelegenheid om te reageren op alle...

De heer Van Winden: Hij ging er deels op in, N468. Mijn vraag was ook, kunnen wij als VV een keer meegenomen worden in de ontwikkelingen van de N468? Het project, de ontwikkelingen, de betrokkenheid, de verdeling van de kosten. Wellicht in een informatieve VV als dat zou kunnen. Dank u.

De voorzitter: Kunnen we dit meenemen in de tweede termijn? Dan wilde ik aan de tweede termijn nu beginnen. Dan geef ik de heer Kiela het woord.

De heer Kiela: Dank u wel voorzitter. Dank aan het college voor de antwoorden. Dank ook voor de toezegging om een informatieve VV te houden over de kostenverdelingsverordening. Vooruitlopend op de veranderingen van de wet, daar hechten wij zeer aan. Wat ik wel verbazingwekkend vind, is dat het college de generatietoets ontraadt. Dat is toch een volstrekte aanvulling van uw eigen beleid? Dus dat moet me nog even van het hart. Verder heb ik geen opmerkingen meer in deze tweede ronde.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kiela. Dan ga ik door naar de heer Den Butter.

De heer Den Butter: Ook van onze kant, die generatietoets. Wij willen dat graag aan het college overlaten hoe dat precies wordt vormgegeven, dat is ook de strekking van de motie. Uiteraard heeft het begrip duurzaamheid al verschillende aspecten in zich. Dat heet ook financiële duurzaamheid, dat we de financiële lasten niet aan de toekomstige generaties overlaten. Maar wellicht dat dat een toezegging zou kunnen ontlokken aan het college. Om toch eens te kijken hoe daar meer coherentie in kan worden gebracht om bij plannen ook financieel, maar ook als het gaat om circulariteit. Als het gaat om water- en bodemsturend. Hoe dat wat scherper zou kunnen worden geformuleerd.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Den Butter. Mijnheer Van Winden, heeft u nog aanvullend op uw eerdere interruptie nog andere zaken die u zou willen noemen in tweede termijn?

De heer Van Winden: Niet heel erg. Er vanuit gaande dat de heer Ouwendijk daar toch even op ingaat dadelijk. Ik moet een kleine rectificatie doen op mijn eerdere uitspraak over het baggeren. Wij gaan ervanuit als fractie dat dat baggeren nu voortvarend wordt aangepakt. Het is niet zozeer dat we het met het beleid eens waren, maar we zien wel dat er wat moet gebeuren. Verder naast de opmerkingen over de N468 hebben wij geen opmerkingen en gaan wij akkoord met deze begroting. Dat wilde ik nog even toevoegen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Winden. Geef ik nu het woord aan de heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Ook bedankt voor de beantwoording in de eerste termijn. Wij misten volgens mij nog een antwoord op de schuldenquote, want de Unie van Waterschappen doet momenteel onderzoek. Waren eigenlijk benieuwd of er een uitslag van was. Zo ja, kan die gedeeld worden met de VV? We hebben ook nog aandacht gevraagd voor het emissieloos baggeren. Of daar misschien toch wel een pas op de plaats gemaakt zou moeten worden, vanwege het tekort aan materiaal en de laadinfrastructuur. Misschien moeten we kijken of we daar een pas op de plaats moeten maken. Graag daar nog een reactie op van het college. Voorzitter, ik zou heel graag een aanvulling willen geven op de vraag van AWP naar de VVD toe, bij mevrouw Örgü. Want uiteindelijk was de suggestie of hoogheemraad zijn werk niet had uitgevoerd. Laten we vooropstellen dat er ontzettende sprongen zijn gemaakt met de duidelijke taal, de heldere communicatie. De schulden worden ingelopen. Zes miljoen wordt teruggegeven aan de belastingbetaler. Er wordt een miljoen bespaard op de externe inhuur. Volgens mij heeft een periode vier jaar en geen twee. Dus we zitten nog niet eens over de helft heen. Dus we rekenen ons af binnen vier jaar en niet binnen twee jaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Weterings. Ik geef het woord aan de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Voorzitter, dank u wel. Ik heb in mijn eerste termijn gevraagd om de VV meer te betrekken bij keuzes en opties die voorliggen. De heer Stijn Van Boxmeer heeft gelijk aangekondigd in januari zes opties voor te leggen voor de bestrijding van rivierkreeftjes. Dus dat is heel vlot. Dank u wel. Als tweede, ook dank voor de toezegging dat de nieuwe kostentoedelingsverordening dat we dat gewoon gaan bespreken. Ongeacht of dat nu definitief besloten is of niet. Ik begrijp dan heel goed dat dat dan voorwaardelijk is. Prima. Dan brengen we onszelf niet in tijdnood, ook daarvoor dank. Dan was er nog de Nieuw voor Oud-regeling. Er staat in de begroting dat we negen ton gaan bezuinigen, om het met duidelijke taal te zeggen. Eigenlijk is de vraag normaal gesproken heb je dat je zegt, het oude eruit, het nieuwe erin. Hier zien we alleen een bedrag staan. De vraag was meer als je dat gaat doen, kan er een verduidelijking zijn op welke posten dat dan gaat? Waar gaat er nu wat ouds uit en waar komt er dan wat nieuws in? Dan hebben we het over de generatietoets. Wij zijn mede-indieners. Het feit dat je beleid hebt, wil nog niet zeggen dat je ook aan dat beleid voldoet. Dat het nu heel veel werk en inspanning kost is misschien dat het wat te zwaar wordt aangezet. Ik weet ook niet of het dan... Een toets kan ook zijn dat je zegt, we hebben eraan voldaan, punt. Het hoeft niet per se te betekenen dat je dat heel zwaar aanzet. Dus daar zou ik ook graag een verduidelijking van hebben, dat het dan zoveel inzet kost. Waar ligt het dan aan? Kan het niet een heel duidelijk zijn een korte toets?

De heer Weterings: Voorzitter een interruptie?

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Ik had een vraag aan AWP. Op zich een hele sympathieke motie, alleen daar ontbreekt een kostenpost. Heeft u enig idee wat zo'n generatietoets zou gaan kosten voor ons? Voor Delfland. Misschien kan ook de hoogheemraad daar antwoord op geven, want ik zie nergens een kostenpost.

De voorzitter: De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Dat was mijn laatste bijdrage. Dus de vraag was meer een toelichting op dat het heel veel personeel en inzet gaat kosten. Wat staat er dan voor ogen? Misschien is dat wat anders dan in de motie gevraagd wordt. Dank u wel.

De heer Weterings: Voorzitter ter interruptie. Ik had een vraag gesteld over de kosten, u weet niet wat de kosten zijn voor het onderzoek?

De voorzitter: Even ter verduidelijking. Ik begrijp dat de interruptie is richting de heer Heijboer. Of u weet wat de kosten zijn die gemoeid gaan met de generatietoets.

De heer Heijboer: Dat hangt ervan af hoe intensief je die toets uitvoert. Dus dat hangt ervan af de opzet van de toets. Dus daarom kun je dat nu niet zeggen en wij hebben dat ook niet voorbereid. Maar de vraag is of het college in de ontrading van de motie... Die heeft daar blijkbaar een beeld bij dat dat heel veel inzet kost. Dat is eigenlijk onze vraag van de heer Weterings. We hebben waarschijnlijk dezelfde vraag. Wat staat het college voor ogen dat dat zoveel geld en inzet kost?

De voorzitter: De heer Kiela.

De heer Kiela: Dank u wel voorzitter. Maar in het dictum staat verzoekt het college met een voorstel te komen. De financiën zijn logischerwijs onderdeel van zo'n voorstel. Ook de breedte van zo'n toets is natuurlijk gebonden aan zo'n voorstel. Dus wij wachten met spanning dit af.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kiela. Ik geef het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Dank u wel voorzitter. Bedankt voor de beantwoording van onze vragen en onze opmerkingen allereerst. We zijn erg blij met de toezegging van de hoogheerraad over de rivierkreeften om dat in januari met een plan van aanpak en financiering te komen. Wij denken daarom ook dat de motie daarmee ook voldaan is aan de motie die voorligt. Het feit dat water- en bodemsturend is, zijn we erg blij mee dat dat ook door het college wordt bevestigd. Ten aanzien van de tuinbouw, het streven naar lekvrije kassen en het risicogestuurd aanpakken, plus de samenwerking met de ODH's. Ik denk dat dat hartstikke goed is en daar zijn we blij mee. De toezegging van de verzamelkredieten die in de commissie al is gedaan die ondersteunen we natuurlijk van harte. Als het gaat om de generatietoets. Of een echte toets nu echt nodig is dat betwijfelen we. Maar zoals u ook heeft aangegeven in de beantwoording, zijn we nu al onbewust bezig om de gevolgen voor de komende generaties te bepalen en mee te nemen in ons beleid. Wij denken dat het goed is om dat wat bewuster te doen en om daar ook kaders voor te stellen. Dus een generatietoets gaat misschien te ver, maar het is denk ik al wel belangrijk dat we gewoon een handelingsperspectief hebben en dat we dat met elkaar vastleggen. Als laatste de KPI's. Ik denk dat het gewoon goed is om regelmatig om de KPI's gewoon tegen het tegen het licht te houden, zoals u dat ook al doet. Maar KPI's zijn ook een sturingsmiddel van de VV. Voor zover ik weet is dat voor het laatst in 2016 gebeurd door één van de VV-leden. De heer Van Kretschmar, heb ik altijd in gedachte. Die is daar een tijd toen heel actief mee bezig geweest. Ik denk dat het gewoon goed is om niet zozeer... Om gewoon opnieuw te kijken naar de KPI's. Dat betekent niet dat ze allemaal aangepast worden of zo, maar gewoon regelmatig een update is denk ik goed. Ook vanuit de VV.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jansen. Ik geef het woord aan de heer Lont.

De heer Lont: Ik ben heel blij met wat ik net heb gehoord van het bestuur, van iedereen die daar eigenlijk zit. Het waren allemaal dingen die mijn goedkeuring kunnen wegdragen. Dus daar ga ik niet zo heel veel over zeggen. Het tweede ding over de generatietoets, ik ben er zelf ook even ingedoken. Als het gaat over de generatietoets hoe je dat toepast in een algemene democratie of het Rijk, dan is het wel heel duidelijk dat dat wel nodig is. Bijvoorbeeld in de conflicten in de woningmarkt, in de zorg. Waarbij vaak jong en oud op een bepaalde manier tegenover elkaar staan. Als het gaat bij ons, gaat het meer over de aspecten van

duurzaamheid en de financiële positie. Daar zijn we juist eigenlijk bezig voor de jonge generaties en lange termijn. Dus eigenlijk ben ik het ook eens met het verhaal dat we het al een heel stuk geïnternaliseerd hebben. Ik heb wel in aanloop van deze vergadering nog wat gecorrespondeerd hier en daar. Naar bleek is ook Schieland-Krimpenerwaard met iets bezig. Dus zouden we niet juist superefficiënt bezig kunnen zijn door over een halfjaartje even een uurtje met een collega van de burens in te schieten en te kijken hoe zij dat doen? Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Lont. De heer Jannink.

De heer Jannink: Voorzitter dank u wel. Enige en korte opmerking ten aanzien van de generatietoets. Op de eerste plaats wou ik de collega's van Water Natuurlijk vragen voor initiatief weer, altijd goede initiatieven komen daarvandaan. Tegelijkertijd zijn we ook al overtuigd dat op het moment al erg goed wordt nagedacht door het dagelijks bestuur, door de organisatie, over de generaties heen. Onder andere het feit dat we 735 jaar bestaan, is daar weer blijk van. Wat wij misschien wel zouden willen teruggeven, is in plaats van dit in de brede zin nu op deze manier te implementeren. Waarbij we inderdaad gewoon weer capaciteit weghalen van uitvoering van nu verschil maken. Is het een idee om dit aan het einde van deze bestuursperiode op te pakken? Daarmee een soort van generatiedocument op te zetten die kan worden meegegeven aan de volgende bestuursperiode als een start. Dat er dan kan worden meegedacht waar moeten we nog op gaan bijsturen in de komende vier jaar? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jannink. Opnieuw zeer bondig. Ik geef het woord aan mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Dank u wel voorzitter. Bedankt ook voor alle antwoorden. Wij hadden nog wat aanvullende vragen over Kaderrichtlijn Water. Misschien dat het college daar nog even op in kan gaan. Dank voor in ieder geval de antwoorden als het gaat over de handhaving en de vergunningen voorzitter. Wij zijn ook blij om te horen dat komend jaar als het gaat om Nieuw voor Oud, dat daar gewoon over wordt nagedacht. Ook de verzamelkredieten begrijp ik goed dat daar een extra informatie bij komt? Wat meer zorgt voor een zelfstandig leesbaar stuk. Tenminste zo heb ik het wel begrepen, maar dan wil ik nog even een bevestiging van het college hiervoor. Voorzitter, wij zijn wat de motie betreft tegen de motie. Omdat wij als fractie vinden dat het in het DNA van de waterschap is dat wij aan de toekomst denken. Dus we zijn geen gemeenteraad. Kijk de gemeenteraad die moet misschien voor komend jaar iets invullen en misschien voor een regeerperiode. Of een periode dat ze in de gemeenteraad zitten. Maar wij zijn bij uitstek een orgaan, een overheid die zich richt op de toekomst. Dus ik vind dat we dat al goed doen. Misschien is het bij de passage van dat duurzaam onderdeel, misschien dat het daar met een paar zinnen extra nog eens een keer toegevoegd kan worden. Want dat aspect hebben we er al in zitten. Maar wat ons betreft doen we dat al voldoende. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Örgü. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Ik ben én verbaasd, omdat het college zegt over de generatietoets wij doen het al. Andere partijen die zeggen ook, wij doen het al. Toch tegelijkertijd kost het heel veel menskracht en geld en weten we niet hoeveel. Dat is voor mijn gevoel niet logisch. Dus ik zou daar dan als jullie dat weten, zou ik dat graag ook willen weten. Daarbij gaan we in deze motie gaan we uit van een voorstel. Dat kan alle kanten op. Dat kan ook het voorstel van Schieland-Krimpenerwaard zijn, die gaan met een casus beginnen. Wij zouden bijvoorbeeld met de Vergulde Hand kunnen beginnen, dat is een hele grote investering. Verder denk ik dat het feit dat wij lange termijn bezig willen zijn, juist noodzakelijk maakt dat wij inzicht geven wat zijn de implicaties voor de verschillende generaties? Wij kijken misschien al wel naar financiële zaken, we kijken misschien ook naar technische zaken die mogelijk zijn. Maar kijken wij ook naar

wat het betekent voor mijn kleinkinderen? Als we dat doen, maak het dan zichtbaar. Daar gaat het om. Maak het zichtbaar wat het betekent voor de grijzen, de twintigers, de kleinkinderen. Maak zichtbaar wat de langetermijnbesluiten voor de verschillende generaties betekent. Dus ik zou daar graag... Ik vind eigenlijk dat... Het college mag natuurlijk zelf weten wat ze vinden, maar ik vind wel dat het iets te snel... Ik heb niet het gevoel dat er echt onderzoek naar is gedaan wat voor soort modaliteiten, wat voor soort manieren er zijn om een generatietoets te doen. Of je begint met klein en naderhand ervaring opdoet en het grote doet. Dat is de bedoeling van de motie, dat er een voorstel komt. Natuurlijk moet dat voorstel dan ook uitvoerbaar zijn. Dat is één, dat is de generatietoets. Dan twee hartstikke goed mijnheer Van Boxmeer dat u met een uitgewerkte rivierkreeftenstrategie komt. Dat daarbij een financieringsstrategie komt. Betekent dat dan ook dat het zou kunnen dat we geld hebben voor 2025 om uit te voeren? Ook als de rijksoverheid geen centen geeft? Dat is eigenlijk mijn vraag. Want het belang van deze motie is we weten allang dat die rivierkreeften ellende veroorzaken in onze waternatuur en ook qua waterveiligheid. Wanneer gaan we gewoon eens aan de slag? Nu de pilots afgerond zijn om ze gewoon aan te pakken en laten we daar geld voor reserveren. Het is goed strategieën, maar nog beter uitvoeren en geld.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Jenniskens, dank voor de inbreng. Ik stel voor de vergadering voor vijf minuten te schorsen, zodat het college... Tien minuten hoor ik. Tien minuten te schorsen zodat we even de gelegenheid hebben om ons voor te bereiden op ons antwoord op uw inbreng in de tweede termijn. Ik schors de vergadering voor tien minuten. Dan zijn wij nu aangekomen bij de beantwoording van de vragen, opmerkingen, reactie college in de tweede termijn. Ik begin met het woord te geven aan de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Referte de vraag van Water Natuurlijk met betrekking tot de rivierkreeften. De zes opties zijn concrete maatregelen die wij gaan nemen. Wij komen daar met een financieringsstrategie, dus hoe wordt dat gefinancierd? Wat daarbij meespeelt, is dat wij voorzien of eigenlijk vinden dat er dekking moet komen vanuit het Rijk. Aangezien daar de verantwoordelijkheid ligt. Daar zetten wij onze tanden in.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Boxmeer. Ik geef nu het woord aan hoogheemraad Koop. Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter dank u wel. De heer Weterings die heeft nog een expliciete vraag gesteld over het baggeren. Blijft het wel haalbaar en betaalbaar in de toekomst? Ook uw collega Van Winden heeft nog een opmerking gemaakt over die voortvarendheid. De organisatie is voortvarend aan de slag met het baggeren en heeft daarom ook een contract gesloten. Een langjarig contract met vijf aannemers, om ook te groeien naar het emissieloos baggeren. Dus ze worden niet één, twee, drie voor het blok gezet. Het gaat om dat groeiproces. De aannemers die staan zeer positief tegenover deze gezamenlijke ambitie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Koop.

De heer Daverveldt: Dan wilde ik nog reageren op uw opmerking over de generatietoets. Dat wil ik heel kort doen. Ik dacht dat het de heer Jansen was die zei misschien is het college er onbewust mee bezig. Ik zou juist dat willen omdraaien. Nee, het college is er heel bewust mee bezig. Daarom is het college van mening dat ze geen extra instrument nodig hebben om rekening te houden met de belangen van toekomstige generaties. Ik heb talloze voorbeelden gegeven hoe wij dat feitelijk gewoon doen. Dat is de reden dat ze de motie ontraden.

De heer Weterings: Voorzitter? Interruptie.

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: U heeft inderdaad talloze voorbeelden gegeven. Kunt u die ons doen toekomen al die voorbeelden? Dat het voor ons inzichtelijk is dat u al met deze generatietoets bezig bent. Kan u ons die tal van voorbeelden doen toekomen?

De heer Daverveldt: Volgens mij zijn alle voorbeelden komen ook aan bod in de begroting en in jaarrekeningen. Maar als u behoefte heeft om het lijstje wat ik heb, dat ik dat nog een keer aan u doe toekomen, is dat geen probleem. Kijk eigenlijk kan ik ook zeggen, er is een verbaal verslag van deze vergadering. Dus u kunt het bij wijze van spreken morgen terughoren, het hele lijstje wat ik genoemd heb.

De heer Weterings: Voorzitter, interruptie. Waarom ik de vraag stel. Kijk stel, u maakt het goed inzichtelijk. U kan ons echt op rij doen toekomen, dan zou de motie overbodig zijn.

De heer Daverveldt: Het is aan de indieners om te bepalen of zij de motie willen handhaven of niet. Dat merken we zo dadelijk wel. Ik heb in ieder geval duidelijk gemaakt hoe het college aankijkt tegen deze motie. Ik ga ervan uit dat we de motie waarschijnlijk in stemming gaan brengen. Maar voordat we daartoe aankomen...

De heer Heijboer: Excuses, voorzitter. Mijn microfoon werkte niet. De vraag is, doet u een toezegging? Dat is eigenlijk ook wat we in de motie vragen. Doet u nu een toezegging op die motie? U zegt toe om iets inzichtelijk te maken en dat is ook waar gedeeltelijk in de motie om gevraagd wordt.

De heer Daverveldt: Laat ik even verduidelijken. Ik heb de interruptie van de heer Weterings geïnterpreteerd dat hij graag nog even op een rijtje zou willen hebben alle voorbeelden die ik gegeven heb. Toen leek het erop dat ik een toezegging ging maken, maar daarna realiseerde ik me dat ik dat eigenlijk niet hoeft te doen. Want van deze vergadering is gewoon een verslag. Dus u kunt bij wijze van spreken morgen terugluisteren en zien welke voorbeelden ik allemaal gegeven heb. Dus ik heb geen toezegging gedaan. Ten aanzien van de motie heb ik heel duidelijk gezegd dat het college van mening is dat het college die motie ontraadt, omdat het een overbodig instrument is voor het college. Wij doen het bewust.

De voorzitter: Dan kom ik nu bij de heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik merk eigenlijk net dat als de vergadering nog lang duurt, dat het geld dan op is. Want ik had een hele stapel, maar het wordt steeds minder. De heer Van Winden mijnheer de voorzitter die had het over de N468. Ik heb dat in de commissie al een beetje toegezegd om... Wat mij betreft doe ik dat in de commissie, komen we terug op de gang van zaken bij N468. Dan zullen we de voortgang en de opbouw van dat project nog even toelichten. De stand van zaken op dit moment en de verwachting waar we denken uit te komen. De relatie met de andere partijen die in dat project aan het werk zijn. Ik denk dat ik daarmee de vraag van de heer Van Winden wel beantwoord heb. Als dat niet zo is, dan krijg ik vast nog wel een eindje. De opmerking van de heer Weterings over de schuldquote. We hebben in de commissie over de netto schuldquote gesproken. De vraag was toen kunt u dat in vergelijking met andere waterschappen laten zien en wat meer informatie daarover geven? Er is toen een mailtje aan alle leden gestuurd op 19 november uit mijn hoofd. Waarin een link stond naar de site van de Unie van Waterschappen, de website. Waarin goed terug te vinden was, althans naar onze bescheiden mening. Hoe die schuldquote zich in de afgelopen jaren ontwikkeld heeft en hoe de relatie is ten opzichte van andere waterschappen. Het zou kunnen zijn dat dat mailtje misschien gemist is in de veelheid van mailtjes die voorbijkomen. Maar anders wil

ik dat graag nog een keer delen en desgewenst nader toelichten. De vragen van waar en hoe met betrekking tot Nieuw voor Oud. Wij hebben bij het opstellen van de kadernota gesignaleerd dat toekomstige ontwikkelingen in zekere zin afgeremd moeten worden als je een gelijkmatige tariefontwikkeling wil realiseren. Tegelijkertijd toen we dat vastgesteld hebben, hebben we ook gezien dat lukt ons nooit om dat voor de begroting goed inzichtelijk in kaart te krijgen. Er zit weliswaar tussen de behandeling van de kadernota hier en de behandeling van de begroting, daar zit een relatief lange periode. Maar als je kijkt naar het moment van de kadernota zelf en de eerste stappen die we voor de begroting van 2025 nemen. Daar zitten natuurlijk maar een paar weken tussen en dat is gewoon te weinig tijd om dat goed te onderzoeken. Dus we hebben gezegd, we zetten dat voor ons uit. Op het moment dat de begroting vastgesteld is, gaan we eens precies kijken hoe we dan dat Oud voor Nieuw in zouden kunnen vullen. De consequentie die we daar in ieder geval van verwachten, die hebben we inzichtelijk gemaakt. Door die voorziene tekorten in de meerjarenraming, die we dan informatief hebben laten zien. Om aan te geven dat we die dan als een soort taakstelling voor de organisatie en het dagelijks bestuur zichtbaar maken in de begroting. Dus dat even over Nieuw voor Oud. Dan met betrekking tot het regelmatig tegen het licht houden van KPI's, de heer Jansen die refereerde daaraan. We proberen die KPI's natuurlijk zodanig te houden dat ze voldoende stuurinformatie opleveren en voldoen aan de behoefte, of aan concrete vragen van de VV. Dat is wat ons betreft ook gewoon een voortgaand proces, dat komt iedere keer weer aan de orde. Dus dat wij denken dat dat in zekere mate voldoende is om aan te geven dat die KPI's actueel blijven. Er zijn er ook in de afgelopen periode een aantal vervallen en vervangen door meer actuele KPI's. Die ook duidelijk maken waar zeg maar het stuur op die activiteiten zit. Tot zover mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ouwendijk. Dus dan zijn er toezeggingen gemaakt over zeg maar meer inzicht geven over de verzamelkredieten. N468 wordt de VV apart over bijgepraat. Wordt even gekeken of de e-mail over de NSQ verzonden is. Als dat niet het geval is wordt hij erachteraan gestuurd. Dat zijn volgens mij de toezeggingen die ik u heb horen doen. Dan kom ik nu bij eerst het voorgestelde besluit en dan gaan we daarna praten over de moties. Het voorgestelde besluit is ten eerste de begroting 2025 zoals opgenomen in bijlage 1 vast te stellen. Ten tweede kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2029 als onderdeel van de programmabegroting 2025 zoals opgenomen in bijlage 1. Het investeringsplan en het verzamelkrediet waterketen aan te vullen met een bedrag van € 14.204.838 euro. Het investeringsplan en het verzamelkrediet waterkeringen aan te vullen met een bedrag van € 17.800.000 euro. Het verzamelkrediet mitigerende maatregelen aan te vullen met € 400.000 euro. Het verzamelkrediet waterkwantiteit aan te vullen met € 1.000.000 euro. De scope van het verzamelkrediet watersysteem vervanging, groot onderhoud en renovaties is inclusief de procesautomatisering. De mutaties in de prestatie-indicatoren zoals opgenomen in de programma's Waterkwaliteit, Organisatie en bedrijfsvoering en Waterkeringen vast te stellen. Gelet op al uw inbreng, uw opmerkingen over de begroting, ga ik ervan uit dat we dit besluit met algemene stemmen kunnen nemen. Akkoord? Dank u wel. Dan komen we nu bij de moties. Ik wil in de eerste plaats even vragen of de moties gehandhaafd blijven naar aanleiding van het commentaar van het college? Of dat ik ze in stemming ga brengen. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Eigenlijk zou ik nog twee vragen willen stellen en dan daarna eventueel schorsen. I know. Ik zei al, soms ben ik de orde kwijt.

De voorzitter: Ik wil hier eigenlijk geen gebruik van maken om dan toch zo dadelijk naar een derde termijn te gaan. Maar als u wil schorsen, dan schorsen we nu de vergadering. Hoelang heeft u nodig?

Mevrouw Jenniskens: Hooguit tien minuten.

De voorzitter: Hooguit tien minuten. Ik schors de vergadering voor tien minuten. Mag ik iedereen verzoeken weer plaats te nemen? Dan geef ik mevrouw Jenniskens het woord, want zij had een schorsing aangevraagd.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Wat een consternatie. Even over de motie rivierkreeften. Die willen wij graag in stemming brengen. De motie generatietoets eigenlijk idem dito. Zij het dat we misschien wel het derde kopje het eerste kopje moeten maken en het eerste kopje derde. Want dan schijnt hij anders te lezen.

De voorzitter: Even toch iets verduidelijken wat u wat u in de motie zou willen aanpassen?

Mevrouw Jenniskens: Verzoekt het college begin 2025 met een voorstel te komen waarin beschreven staat dat de generatietoets hoe die uitgevoerd kan worden. Dat maken we dan het eerste kopje. Dan blijft hij zo staan. Dus dat gaat met name dat er een voorstel komt, dat is het belang van deze motie.

De voorzitter: Begrijp ik het goed dat de volgorde van de punten die is alleen aangepast? Alleen de volgorde, maar niet inhoudelijk. Maar dat het maar duidelijk is voor de...

Mevrouw Jenniskens: Het college met deze motie alle ruimte heeft om te acteren.

De voorzitter: Voor mij is het even belangrijk, deze motie wilt u ook in stemming brengen?

Mevrouw Jenniskens: Ja.

De voorzitter: Duidelijk. Dan stel ik voor om de motie generatietoets in stemming te brengen. Hij is geprojecteerd op de schermen. Het verzoek aan het college is begin 2025 met een voorstel te komen waarin beschreven staat in welke vorm de generatietoets het beste uitgevoerd kan worden. De generatietoets mee te nemen bij besluitvorming binnen het hoogheemraadschap van Delfland. In samenspraak met de verschillende generatiegroepen te verkennen hoe de generatietoets vorm te geven. Mag ik de leden... Ik zie nog de heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, ik zou graag een stemverklaring willen geven. Ik vind het jammer dat er nu eigenlijk dat deze motie toch in stemming wordt gebracht. Omdat we hebben gemerkt dat er toch wel beweging in zat en dat niemand daar tegenover staat. Tenminste negatief tegenover staat. We hebben gevraagd om eigenlijk één VV uit te stellen, dat willen de indieners niet doen. Dus we zullen tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere leden van de VV die een stemverklaring willen afgeven? De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Dank u wel voorzitter. Het is voor ons wel een beetje een warrig proces. Iets wat we al doen, willen we niet expliciet maken. Wij zien bijvoorbeeld, we hebben jarenlang gehamerd op het aflossen van de niet aflosbare leningen. Dat werd niet gedaan, dat wordt nu wel gedaan. Dus in die zin zien we wel dat het college stappen maakt. Maar we zouden toch graag... Onze verklaring is dat we hier voorstemmen, omdat we graag willen dat de besluiten expliciet gemaakt worden op dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Heijboer. Zijn er nog andere leden die... De heer Lont.

De heer Lont: Ik wil alleen zeggen in de huidige vorm zijn we niet voor, maar we spreken wel de hoop uit dat we kunnen kijken bij Vechtstroom en Schieland-Krimpenerwaard hoe zij het doen. Want dan hoeven wij niet het wiel uit te vinden en dan kunnen we alsnog vinden of dat het wat is geworden ja of nee.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Lont. De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter dank u wel. Wij hadden een repliek voor deze generatietoets geschreven. Of dat een stemverklaring is, mag u zelf bepalen. Maar ik wil een klein beetje de woorden...

De voorzitter: We doen alleen maar een stemverklaring. Dus u geeft aan of u voor of tegenstemt, met misschien een argumentatie, maar het is geen derde termijn.

De heer Van Winden: Wij als fractie zien geen noodzaak voor deze motie. De motie dwingt tot meer bureaucratie, ambtelijke belasting en zal in onze ogen niet verder helpen bij wat dit waterschap al doet. Als fractie Ongebouwd wijzen we deze motie zelfs met klem af en we gaan hem dus ook niet ondersteunen. Voor ons is dit overbodige organisatorische ballast. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Winden. Ik zie de heer Den Butter.

De heer Den Butter: Wij zullen met tegenzin voorstemmen. Waarom? Omdat het het college had gesierd om even kort een overzicht te maken wat er nu gebeurt op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en toekomstgerichtheid. Die toezegging die had de motie overbodig gemaakt, of we hadden kunnen aanhouden. Maar dat is de reden dat we zullen voorstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie verder geen leden die een stemverklaring willen afleggen. Dan breng ik de motie nu in stemming. Willen de leden die voor de motie stemmen dat nu kenbaar maken door hun hand op te steken? Willen nu de leden die tegen deze motie zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Dank u wel. Dan concludeer ik dat tegen de motie vijftien leden gestemd hebben, voor de motie dertien leden. Daarmee is de motie verworpen. Voorgestemd hebben de fracties van PvdA, Partij voor de Dieren, AWP en Water Natuurlijk. Dan gaan we door naar de volgende motie. Dat is de motie financiële middelen aanpak rivierkreeften. Zijn er leden die een stemverklaring willen afleggen? Dat zie ik, twee leden. Ik begin bij de heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter dank u wel. Ondanks de toezegging van de hoogheemraad is het eigenlijk de uitvoering van het coalitieakkoord. Dat daar een beetje druk op komt, is alleen maar goed. Dus wij zullen voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Weterings. Ik zie de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Dank u wel. Het siert de portefeuillehouder dat hij de kosten wil verhalen op het Rijk. Dat steunen we, maar toch zullen wij voor deze motie stemmen. Omdat de KRW-doelen die hiermee gediend worden, gewoon een verantwoordelijkheid zijn van het waterschap. Dat kun je niet af laten hangen van wel of geen bijdrage van het Rijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Heijboer. Ik zie toch... Mevrouw Örgü eerst en dan kom ik bij mevrouw Onderdelinden. Ga uw gang.

Mevrouw Örgü: Dank u wel voorzitter. De VVD-fractie zal tegenstemmen omdat het college eigenlijk deze motie heeft overgenomen.

De voorzitter: Mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u voorzitter. Wij zullen hier tegenstemmen. Niet omdat wij tegen het beschermen van waternatuur zijn, maar omdat we over het algemeen zien bij dit soort verzoeken dat er toch gestuurd wordt op het bejagen van rivierkreeften. Daar kunnen wij niet mee akkoord gaan.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Onderdelinden. De heer Jansen.

De heer Jansen: Dank u wel voorzitter. Het CDA zal voor deze motie stemmen. We vinden het erg belangrijk dat inderdaad de rivierkreeft... Inderdaad dat de aanpak daarvan voortvarend wordt opgepakt. Maar we willen inderdaad net zoals de AWP, ook meegeven om bij het Rijk te kijken waar de financiële middelen zitten om dit echt te doen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jansen. Ik kijk nog één keer rond. Ik zie niemand meer die behoefte heeft aan een stemverklaring. Dan ga ik de motie nu in stemming brengen. Willen de leden die voor deze motie zijn en ik zal het nog even het verzoek lezen. Bij de presentatie van het plan van aanpak in januari 2025 bij de verschillende opties voorstellen voor een financiële dekking toe te voegen. Dat is het verzoek. Willen leden die voor deze motie willen stemmen dat nu kenbaar maken door een hand op te steken? Willen de leden die tegen deze motie stemmen dat nu kenbaar maken? Even kijken. Nog een keer de tegenstemmers graag. De uitslag van de stemming is dat zeventien leden voorgestemd hebben, elf leden tegen. Degenen die tegengestemd hebben dat zijn de Partij voor de Dieren, de VVD, Natuurterreinen en de hoogheemraden die in het college zitten. De motie is dus aangenomen.

H. Hamerstukken

De voorzitter: Dan komen wij nu... Even de spullen erbij pakken. Dan komen wij nu bij de hamerstukken. Ik wilde van tevoren even vragen of er leden zijn die op één van de hamerstukken... Ik kom nog bij de stemverklaring, maakt u zich niet ongerust. Maar zijn er leden die op één van de hamerstukken een tegenstem wensen uit te brengen? Want dan ga ik die namelijk apart in stemming brengen. Dat zie ik niet. Dus dat betekent dat ik zo dadelijk alle hamerstukken in één keer in stemming zal brengen. Maar er waren leden die stemverklaringen... Waren volgens mij drie fracties als ik me herinner, die over hamerstuk 05 de peilbesluiten een stemverklaring wilden afleggen. Ik begin bij de heer Sunder.

De heer Sunder: Dank u wel voorzitter. Wij als fractie Ongebouwd zijn kritisch op de wijze hoe de peilbesluiten nu tot stand zijn gekomen. De fractie Ongebouwd stemt in met deze peilbesluiten, wel houden wij een slag om de arm voor wat betreft toekomstige peilbesluiten. Wij verwachten dat de hoogheemraad, dat toekomstige peilbesluiten worden overlegd met alle betrokkenen. Ook in de naburige peilvlakken. Juiste intenties, haalbaarheid van de doelen moeten nadrukkelijk worden meegewogen. Een hoger peil, al dan niet ingegeven door bepaalde natuuroitgangspunten in een bepaald vlak, mogen niet leiden tot meer wateroverlast en lager gelegen peilvakken in deze polder. Het overloopeffect. De totale bergingscapaciteit van de polder neemt af. De fractie zal in de toekomst nog kritischer worden op de te nemen peilbesluiten. Ook zal de fractie Ongebouwd zich blijven verzetten tegen meer ambtshalve besluiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Sunder. Ik kijk even naar de heer Weterings, die wilde ook een stemverklaring afleggen.

De heer Weterings: Klopt voorzitter, dank u wel. Een stemverklaring is altijd kort en bondig, maar aangezien wij normaal gesproken met zijn vijven zitten, wil ik de tijd inkorten. Maar ik ga wel vijf punten opnoemen waarom wij als fractie kunnen instemmen met het voorliggende peilbesluit. We zullen de peilbesluiten in de toekomst kritisch blijven volgen en daarom deze vijf belangrijke criteria willen meegeven in de beoordeling. Eén. Geen negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit en de vismigratie. Dit kan namelijk belemmerend worden door stuwen die de migratie van vissen verstoren en stilstaand water in de sloten veroorzaken. Twee. Geen versnippering van het waterbeheer, de gevolgen moeten worden aangetoond. Drie. Geen wateroverlast of afwenteling van water. Er moeten voldoende waterberging aanwezig zijn en het vervangen van water moet goed geregeld zijn. Dit mag niet ten koste gaan van de agrarische gronden. Vier. Alle gebiedspartners moeten hierbij betrokken worden. Dat geldt bijvoorbeeld voor het gehele bemalingspeilvlak. Vijf, als laatste. Overeenstemming in het gebied is voor onze fractie essentieel. Er moet een brede acceptatie zijn van de aanvragen binnen het bemalingspeilvlak en niet alleen op papier, maar ook in de praktijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Weterings voor een zeer uitgebreide stemverklaring. Ik geef het woord aan mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Water Natuurlijk ziet graag dat er snel werk wordt gemaakt van een nieuwe nota peilbesluiten, conform ook het advies in de korte evaluatie. Die overigens beschikbaar was, maar er is nog steeds onduidelijkheid of er een hele evaluatie is. Dus als die er is, willen we die graag tegemoet zien. Ook zouden wij als Water Natuurlijk graag zien dat er een gedachtewisseling komt over de thema's die zich meer voordoen op metaniveau. Zoals klimaatadaptatie en het verlies aan areaal aan natuur. We zouden kunnen voorstellen dat we dat in bijvoorbeeld een informatieve VV doen, of in een kleiner gezelschap. Maar hoe dan ook, de toekomst vraagt om daarnaar te kijken. Het is niet voor niks dat we ook als fractie gekomen zijn met de generatietoets. Het laatste punt voorzitter, is dat het uitgangspunt van de peilbesluiten van peilvochtfuncties, zeker spanning gaat opleveren in de toekomst op die thema's op metaniveau. Ik denk ik breng ook even in herinnering water- en bodemsturend. Ook daarin zullen spanningsvelden kunnen optreden met de peilbesluiten. Dus vandaar dat we graag in de toekomst een nieuwe nota peilbesluiten willen zien. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Wijbenga. Dan ga ik nu de diverse hamerstukken, de besluiten even voorlezen.

H.01 Verordening watersysteemheffing 2025

De voorzitter: We beginnen met H.01. Het voorgestelde besluit is vast te stellen de Verordening Watersysteemheffing Delfland 2025.

H.02 Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2025

De voorzitter: H.02. Vast te stellen de Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2025 en de Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2025.

H.03 Middellange termijn financiering HWBP

De voorzitter: Ik ga door naar H.03. Middellange termijn financiering HWBP. Het voorgestelde besluit is. Kennis te nemen van het collegebesluit om voornemens te zijn om samen met de andere waterschappen in de Ledenvergadering van de Unie van waterschappen onderstaande besluiten te nemen. Ten eerste. Te besluiten dat in 2024 en 2025, grotendeels als onderdeel van de besluitvorming over de financiering voor de lange termijn, besluitvorming plaatsvindt over de volgende onderwerpen die we binnen de alliantie voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma gaan doen om effectiever en efficiënter te worden. Vervolgafspraken over de toepassing en verrekening van de Projectgebonden Eigen Bijdragen. Stabieler solidariteitsbijdrage. Reële toedeling van risico's in HWBP-projecten. Maatregelen binnen dijkversterkingsprojecten die direct bijdragen aan het halen van de doelen in 2050. Wijze van programmeren die tempo van de programmering mogelijk maakt. Sturing op programmaniveau. Overkoepelend advies over de doelmatigheidsprikkels in het programma. Ten tweede. In te stemmen met de intentie om als 21 waterschappen extra financiële middelen voor het HWBP voor de periode 2030-2036 beschikbaar te stellen, waarbij we er op dit moment vanuit gaan dat ca. €1,25 miljard in 7 jaar nodig zal zijn, onder de voorwaarde a) dat het Rijk dezelfde extra financiële bijdrage als de waterschappen levert en b) de onder I genoemde besluiten worden genomen.

H.04 Uitgangspunten Legger Delfland – Delflandsedijk

De voorzitter: Ik ga door naar H.04. Uitgangspunten Legger Delfland. Voorgestelde besluit is voor het actualiseren van de Waterschapsverordening en de Legger Delfland - onderdeel Delflandsedijk - de volgende uitgangspunten vast te stellen. Er wordt uitgegaan van de nieuwe normering op basis van overstromingskansen. Ten tweede voor het huidige leggerprofiel wordt zichtjaar 2050 aangehouden. Voor de reserveringszones wordt voor de rivierdijk (dijktraject 14-2 & 14-3) een planperiode van 100 jaar (2125) en voor de zeedijk (dijktraject 14-4) 200 jaar (2225) gehanteerd. Er wordt uitgegaan van een zeespiegelstijging die in lijn is met de hoge uitstootscenario's, zogenaamde RCP 8.5, zoals gepresenteerd in de KNMI'23-klimaatscenario's. Er wordt rekening gehouden met een robuustheidstoeslag van 1 cm per jaar. Ten zesde, ruimte aan de rivierzijde behouden. Ten zevende, om windturbines goed te kunnen reguleren wordt een buitenbeschermingszone aan de landzijde geïntroduceerd. Ten achtste, om de regeldruk te verminderen wordt een buitenbeschermingszone rivierzijde geïntroduceerd.

H.05 Cluster peilbesluiten 2024

De voorzitter: Dan kom ik bij H.05 Cluster peilbesluiten. Het voorgestelde besluit. De 28 voorliggende peilbesluiten vast te stellen. Het zijn er nogal wat, maar u kunt ze lezen de stukken. Ik ga ze niet allemaal opnoemen.

H.06 Legesverordening 2025 en Toelichting

De voorzitter: We gaan door naar de Legesverordening 2025 en Toelichting. De Legesverordening Delfland 2025 vast te stellen.

H.07 Bestuurlijke P&C-kalender 2025

De voorzitter: Bestuurlijke P&C-kalender, dat is H.07. De bestuurlijke P&C-kalender 2025, kenmerk 2366132 vast te stellen.

H.08 Treasurystatuut 2025

De voorzitter: Ik kom bij H.08 het Treasurystatuut. Het voorgestelde besluit is het Treasurystatuut 2025, DSM-nummer 2362569 vast te stellen onder het gelijktijdig buitenwerking stellen van het Treasurystatuut Delfland 2020.

H.09 Normenkader financiële rechtmatigheid 2024

De voorzitter: Ik kom bij H.09 Normenkader financiële rechtmatigheid. Het voorgestelde besluit is het normenkader financiële rechtmatigheid Delfland 2024, zoals opgenomen in bijlage 1, kenmerk DMS 2349507 vast te stellen voor de accountantscontrole over het verslagjaar 2024.

H.10 Benoeming lid auditcommissie

De voorzitter: Ik kom bij H.10 Benoeming lid auditcommissie. De heer L. Waasdorp te benoemen als lid van de auditcommissie.

H.11 Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid-geen lid

De voorzitter: Ik kom bij H.11 Besluit ontslag op eigen verzoek commissielid geen-lid. Ontslag te verlenen aan de heer R. Leibbrand als commissielid, zijnde geen-lid van de Verenigde Vergadering namens AWP.

H.12 Benoeming commissielid-geen lid namens Natuurterreinen

De voorzitter: H.12 Benoeming commissielid-geen lid namens Natuurterreinen. Het voorgestelde besluit is de heer A.J. Reinhard te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de Verenigde Vergadering namens Natuurterreinen.

H.13 Benoeming commissielid-geen lid namens AWP

De voorzitter: Dan kom ik ten slotte bij hamerstuk 13. Benoeming commissielid, geen-lid namens de AWP. Het voorgestelde besluit is mevrouw L.M. Elshof te benoemen tot commissielid, zijnde geen-lid van de Verenigde Vergadering namens de AWP. Dit zijn alle hamerstukken. Ik hamer ze in één keer af. Dank u wel voor het besluit.

S. Sluiting

De voorzitter: Dan komen we aan het einde van deze vergadering. Rest mij nog u erop te wijzen dat er een kerstborrel plaatsvindt op 19 december waarbij u allemaal van harte uitgenodigd bent. Ik dank voor alle inbreng en ik denk dat er een lunch nog aanwezig is. Ik sluit de vergadering. Dank u wel.